

Saksframlegg

Arkivsak
20/33493-53

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandles av
Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
19.04.2023

Godkjenning av protokoll fra møte 15.03.23

Forslag til vedtak:

1. Protokoll fra møtet i Tofte lokalsamfunnsutvalg 15. mars 2023 godkjennes slik den foreligger

1. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Vedlagt oversendes protokoll fra møtet i Tofte lokalsamfunnsutvalg 15. mars 2023 for godkjenning

Saksprotokoll

Arivsak
20/33493

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandlet av
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
19.04.2023

Saksnr.
9/23

Godkjenning av protokoll fra møte 15.03.23

Tofte lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 19.04.2023 sak 9/23

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

Protokoll fra møtet i Tofte lokalsamfunnsutvalg 15. mars 2023 godkjennes slik den foreligger

Møteprotokoll

Tofte lokalsamfunnsutvalg

Dato

15.03.2023

Tid

18:00 – 21:15

Sted

Prosjektkontoret, Tofte
Innbyggertorg

Møtet ble ledet av Ole Andre Eriksen.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Ole Andre Eriksen	
Annet	Frantz Gunnar Jørgensen	
Utvalgsmedlem	Lotte Frost	
Utvalgsmedlem	Elin Solberg	
Utvalgsmedlem	Nora Eriksen	
Utvalgsmedlem	Albert Loki Einarsson	
Utvalgsmedlem	Tone Merethe Andreassen	

Forfall:**Fra administrasjonen:**

Virksomhetsleder Synnøve Osmundsen og hussjef Live Solum Ugstad

Det var ingen merknader til innkallingen.

Saksliste

Side

Saker til behandling

6/23	20/33493-51	Godkjenning av protokoll fra møtet 8. februar 2023	3
----------------------	-------------	--	---

7/23	22/00059-81	Søknad om tilskudd - konsert med Hudrimar	3
----------------------	-------------	---	---

8/23	22/00059-82	Søknad om tilskudd - Tofte musikkorps seminar/konsert	4
----------------------	-------------	---	---

Saker til behandling

6/23 Godkjenning av protokoll fra møtet 8. februar 2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg	15.03.2023	6/23

Utvalgleders forslag til vedtak:

1. Protokoll fra møtet i Tofte lokalsamfunnsutvalg 8. februar 2023 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

Protokoll fra møtet i Tofte lokalsamfunnsutvalg 8. februar 2023 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

7/23 Søknad om tilskudd - konsert med Hudrimar

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg	15.03.2023	7/23

Forslag til vedtak:

1. Tofte lokalsamfunnsutvalg bes vurdere om søknaden oppfyller vilkårene for tilskudd.

Behandling

Ole Eriksen ble enstemmig ansett som inhabil i hht forvaltningsloven § 6 og fratrådte.

Følgende omforent forslag ble fremmet:

Lokalsamfunnsutvalget finner ikke å kunne imøtekomme søknaden om tilskudd da kriteriene om at det skal være åpent for alle ikke er oppfylt da det er inngangsbillett til arrangementet.

Bidrar også i begrenset grad til lokalsamfunnet, da det er et enkeltstående arrangement.

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Lokalsamfunnsutvalget finner ikke å kunne imøtekomme søknaden om tilskudd da kriteriene om at det skal være åpent for alle ikke er oppfylt da det er inngangsbillett til arrangementet.

Bidrar også i begrenset grad til lokalsamfunnet, da det er et enkeltstående arrangement

[Lagre vedtak]

8/23 Søknad om tilskudd - Tofte musikkorps seminar/konsert

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg	15.03.2023	8/23

Forslag til vedtak:

1. Tofte lokalsamfunnsutvalg imøtekommer søknaden fra Tofte musikkorps med kr () i tilskudd til seminar og konsert med Brass Brothers.

Arrangementet skal annonseres bredt og legges inn i Hva skjer i Asker.

Behandling

Ole Eriksen ble enstemmig ansett som inhabil i hht forvaltningsloven § 6 og fratrådte.

Følgende omforent forslag ble fremmet:

Saken utsettes.

Tofte lokalsamfunnsutvalg ber søker om å redegjøre for hvilken egenandel korpsene kan bidra med. Summene fremkommer ikke av oppstilt budsjett i søknaden. Det etterlyses også et mer spesifisert kostnadsbudsjett.

Avhenger gjennomføringen av en raskere behandling, enn neste oppsatte møte i lokalsamfunnsutvalget, kan det kalles inn til et ekstraordinært møte.

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes.

Tofte lokalsamfunnsutvalg ber søker om å redegjøre for hvilken egenandel korpsene kan bidra med. Summene fremkommer ikke av oppstilt budsjett i søknaden. Det etterlyses også et mer spesifisert kostnadsbudsjett.

Avhenger gjennomføringen av en raskere behandling, enn neste oppsatte møte i lokalsamfunnsutvalget, kan det kalles inn til et ekstraordinært møte.

[Lagre vedtak]

Eventuelt/orienteringer

1	Forslag til ny modell for nærdemokrati Lokalsamfunnsutvalget drøftet skissen til ny modell for nærdemokrati. Høringsfristen er 24. april. Ønsker saken satt på dagsorden til utvalgets møte 19. april.
---	---

	Ønsker å be om taletid i forbindelse med Hovedutvalgets behandling av saken i deres april møte!
2	Temaplan samferdsel Utvalget har drøftet saken og leder av utvalget skriver et omforent innspill til planen.
3	Kollektivtransport til videregående skole Brev fra Viken fylkeskommune ble referert og diskutert. Utvalget jobber videre med saken og tar bl.a kontakt med media.

Saksframlegg

Arkivsak
22/00059-82

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandles av
Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
15.03.2023

Søknad om tilskudd - Tofte musikkorps seminar/konsert

Forslag til vedtak:

1. Tofte lokalsamfunnsutvalg imøtekommer søknaden fra Tofte musikkorps med kr () i tilskudd til seminar og konsert med Brass Brothers.

Arrangementet skal annonseres bredt og legges inn i Hva skjer i Asker.

1. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Tofte musikkorps søker om kr 93 000,- i tilskudd til dekning av kostnader ved å arrangere et seminar med påfølgende konsert sammen med Brazz Brothers høsten 2023. I søknaden skriver de bl.a:

Formålet er å spre musikkglede i lokalsamfunnet ved å ha en gratis konsert. Brazz Brothers er en garanti for kvalitet i alle ledd. <http://brazzbrothers.com/> Vi tenker også å invitere med musikanter som går på ungdomsskolen fra skolekorpene i Røyken og på Tofte. Skolekorpene er voksenkorpene viktigste rekrutteringsarena, og ved å invitere dem med håper vi at de har lyst til å hospitere på fast basis

Vi tenker å markedsføre konserten bredt i kommunen med fokus på at det er gratis. Spesielt tenker vi på grupper i samfunnet som står utenfor av ulike årsaker. Brukere av matutdelingen, de som går på kompetansesenter for innvandring og beboerne på akuttinnkvartering på Filtvet er alle grupper som på grunn av kulturelle og økonomiske årsaker faller utenfor.

I lokalsamfunnsutvalgets møte 5.10.20 ble følgende kriterier vedtatt til bruk ved vurderingen av søknader

<https://www.asker.kommune.no/politikk/lokalsamfunnsutvalg/tilskudd-til-felleskapsfremmende-aktiviteter-og-tiltak/>

Vurdering av om søknaden oppfyller vedtatte kriterier:

Kriterier	Oppfylles kriteriene
Fremmer aktivitet og fellesskap på tvers av alder, kulturell bakgrunn og organisasjonstilhørighet?	Hovedsakelig voksne og ungdom som deltar i korpset.
Er søker hjemmehørende i Asker?	Ja
Er søker næringsdrivende, (er tiltaket «non-profit»)?	nei
Er prosjektet allment tilgjengelig?	Primært for korpssmedlemmer, gratis konsert for alle.
Er prosjektet til glede for lokalbefolkningen?	Primært for korpssmedlemmer, konsert til glede for alle.
Er arrangementet/tiltaket i Asker?	Ja
Samarbeider flere aktører?	Samarbeid med korps i Røyken
Tilskuddet skal ikke dekke:	
Søkes det om tilskudd til drift av laget/foreningen?	Nei
Søkes det om administrasjonskostnader?	Nei
Søkes det om tilskudd gjennom andre kommunale tilskuddsordninger?	Nei

I henhold til vedlagte budsjett er det en total ramme for prosjektet på kr 93.000,- som i sin helhet søkes dekket gjennom tilskudd fra lokalsamfunnsutvalget.

I 2022 ble også Brazz Brothers engasjert til å holde et 2-dagers korpssseminar for Tofte skolekorps og Sætre og Folkestad skolekorps. Lokalsamfunnsutvalget bevilget da kr 50.000,- i tilskudd. Prosjektet ble avsluttet med konsert som det ikke ble søkt om tilskudd til.

2. Vurdering

Tofte Musikkorps er en svært positiv aktør i lokalmiljøet. Tofte musikkorps består primært av voksne medlemmer og det er disse med tillegg av ungdom fra skolekorpsene som vil delta på seminar. Det samarbeides med Røyken Brazz.

Lokalsamfunnsutvalget bes vurdere om søknaden oppfyller kriteriene for tilskudd og eventuelt tilskuddsbeløp.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Søknad om tilskudd Tofte musikkorps - seminar og konsert
Budsjett Brazz brothers

Saksprotokoll

Arivsak
22/00059

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandlet av
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
15.03.2023

Saksnr.
8/23

Søknad om tilskudd - Tofte musikkorps seminar/konsert

Tofte lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 15.03.2023 sak 8/23

Behandling

Ole Eriksen ble enstemmig ansett som inhabil i hht forvaltningsloven § 6 og fratrådte.

Følgende omforent forslag ble fremmet:

Saken utsettes.

Tofte lokalsamfunnsutvalg ber søker om å redegjøre for hvilken egenandel korpsene kan bidra med. Summene fremkommer ikke av oppstilt budsjett i søknaden. Det etterlyses også et mer spesifisert kostnadsbudsjett.

Avhenger gjennomføringen av en raskere behandling, enn neste oppsatte møte i lokalsamfunnsutvalget, kan det kalles inn til et ekstraordinært møte.

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes.

Tofte lokalsamfunnsutvalg ber søker om å redegjøre for hvilken egenandel korpsene kan bidra med. Summene fremkommer ikke av oppstilt budsjett i søknaden. Det etterlyses også et mer spesifisert kostnadsbudsjett.

Avhenger gjennomføringen av en raskere behandling, enn neste oppsatte møte i lokalsamfunnsutvalget, kan det kalles inn til et ekstraordinært møte.

Saksprotokoll

Arivsak
22/00059

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg	15.03.2023	8/23
2 Tofte lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	10/23

Søknad om tilskudd - Tofte musikkorps seminar/konsert

Tofte lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 19.04.2023 sak 10/23

Behandling

Ole Andre Eriksen fratrådte som inhabil i hht forvaltningsloven § 6.

Frantz Jørgensen fremmet slikt forslag:

Det bevilges kr 48.000,- i tilskudd.

Nora Eriksen fremmet slikt forslag:

Det bevilges kr 53.000,- i tilskudd.

Frantz Jørgensens forslag ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer som ble avgitt for Nora Eriksens forslag.

Vedtak

Tofte lokalsamfunnsutvalg imøtekommer søknaden fra Tofte musikkorps med kr 48.000,- i tilskudd til seminar og konsert med Brass Brothers.

Arrangementet skal annonseres bredt og legges inn i Hva skjer i Asker.

Asker kommune

Søknad - Tilskudd til fellesskapsfremmende aktiviteter og tiltak - Tofte/Filtvet/Holmsbu

Om søker	
Organisasjonsnummer 875838032	
Navn TOFTE MUSIKKORPS	Adresse Postboks 166
Postnr. 3481	Sted TOFTE
Kontonummer 2240 30 00373	
Kontaktperson	
Fornavn OLE ANDRE	Etternavn ERIKSEN
Telefonnummer 90049860	E-postadresse ole.eriksen@outlook.com

Om tiltaket/arrangementet/prosjektet
Beskriv tiltaket/arrangementet/prosjektet det søkes tilskudd til Tofte musikkorps sammen med Røyken brass har lyst til å arrangere et seminar med konsert sammen med Brazz brothers. Vi har satt en tentativ dato 28-29 oktober 2023, Formålet er å spre musikkglede i lokalsamfunnet ved å ha en gratis konsert. Brazz brothers er en garanti for kvalitet i alle ledd. http://brazzbrothers.com/ Vi tenker også å invitere med musikanter som går på ungdomsskolen fra skolekorpene i Røyken og på Tofte. Skolekorpene er voksenkorpene viktigste rekrutteringsarena, og ved å invitere dem med håper vi at de har lyst til å hospitere på fast basis.
Søknadsbeløp (i hele kroner) 93 000
Beskriv hvem tiltaket/arrangementet/prosjektet eventuelt er et samarbeid med Røyken brass orgnr 894655712
Beskriv hvordan tiltaket/arrangementet/prosjektet fremmer aktivitet og fellesskap på tvers av alder, kulturell bakgrunn og organisasjonstilhørighet Korpene er viktige som kulturaktører i hele kommunen, og det å sikre gode opplevelser for så mange som mulig også utenfor 17. mai er noe som er med på å skape på tvers av alder, kjønn og kulturell bakgrunn. Vi tenker å markedsføre konserten bredt i kommunen med fokus på at det er gratis. Spesielt tenker vi på grupper i samfunnet som står utenfor av ulike årsaker. Brukere av matutdelingen, de som går på kompetansesenter for innvandring og beboerne på akuttinnkvarteringen på Filtvet er alle grupper som på grunn av kulturelle og økonomiske årsaker faller utenfor, Vi tenker også å legge det inn i kalenderen hvaskjeriasker.no som et gratis tilbud som passer for alle.

Vedlegg
Følgende dokumentasjon skal legges ved: - Enkelt budsjett (Ta med i budsjettet om du søker tilskudd fra andre. Ikke ta med utgifter til administrasjon)

Legg gjerne med annen informasjon f.eks. plakat eller utdypende prosjektbeskrivelse.

Vedlegg

Vedlegg

Budsjett Brazz brothers.xlsx

Budsjett Brazz brothers

Utgifter

Seminar inkludert kjøp av noter	kr 78,000.00
Reisekostader og overnatting 5 personer	kr 15,000.00
Sum	kr 93,000.00

Inntekter

Støtte fra Asker kommune	kr 93,000.00
Egenandel fra korpseene ved behov	kr -
Sum	kr 93,000.00

Budsjett Brazz brothers

Utgifter

Instruksjon seminar 6 musikere	kr	30,000.00
Reisekostader og overnatting 5 personer	kr	15,000.00
Notekjøp	kr	18,000.00
Konsert 6 musikere	kr	30,000.00
Sum	kr	93,000.00

Inntekter

Støtte fra Asker kommune	kr	53,000.00
Egenandel fra korpsene ved behov	kr	40,000.00
Sum	kr	93,000.00

Total	kr	-
-------	----	---

Bortfall av inntekt pga gratis inngang 150 billetter a 200 kr

kr -30,000.00

Saksframlegg

Arkivsak
22/00059-88

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandles av
Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
19.04.2023

Søknad om tilskudd - småbarnstreff i Filtvet kirke

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Tofte lokalsamfunnsutvalg imøtekommer søknaden fra Søndre Hurum sokn menighet med kr ().

Arrangementet skal annonseres bredt og legges inn i Hva skjer i Asker

1. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Søndre Hurum sokn menighet søker om kr 7000,- i tilskudd til innkjøp av utstyr og servering ved gjennomføring av småbarnstreff i Filtvet kirke. I søknaden skriver de bl.a:

Etter samtale med akuttmottaket på Filtvet ønsker vi å invitere til småbarnstreff i Filtvet kirke, mandager kl.10.30- 13. På mottaket går de fleste barna nå ikke i barnehage og både de og foreldrene har godt av å ha et møtested utenfor mottaket. Vi er også i kontakt med flere familier på Tofte og Filtvet som er hjemmeværende med småbarn, og kunne tenke seg et møtested. Vi vil ikke ha noen organiserte aktiviteter på småbarnstreffet, men stiller med leker, tegnesaker, matter og enkel servering. Vi stiller med lokaler og ansatteressurser, men søker nå om støtte til å kjøpe inn 4 barnestoler, noen leker og litt enkel servering.

I lokalsamfunnsutvalgets møte 5.10.20 ble følgende kriterier vedtatt til bruk ved vurderingen av søknader

<https://www.asker.kommune.no/politikk/lokalsamfunnsutvalg/tilskudd-til-felleskapsfremmende-aktiviteter-og-tiltak/>

Vurdering av om søknaden oppfyller vedtatte kriterier:

Kriterier	Oppfylles kriteriene
Fremmer aktivitet og fellesskap på tvers av alder, kulturell bakgrunn og organisasjonstilhørighet?	For hjemmевærende småbarnforeldre
Er søker hjemmевærende i Asker?	Ja
Er søker næringsdrivende, (er tiltaket «non-profit»)?	nei
Er prosjektet allment tilgjengelig?	For hjemmевærende småbarnforeldre
Er prosjektet til glede for lokalbefolkningen?	For hjemmевærende småbarnforeldre
Er arrangementet/tiltaket i Asker?	Ja
Samarbeider flere aktører?	Filtvet akuttmottak, helsestasjonen, Introduksjonssenteret deler ut informasjon om tilbudet
Tilskuddet skal ikke dekke:	
Søkes det om tilskudd til drift av laget/foreningen?	Nei
Søkes det om administrasjonskostnader?	Nei
Søkes det om tilskudd gjennom andre kommunale tilskuddsordninger?	Nei

I henhold til vedlagte budsjett er det en søkes det om kr 7.000,- til dekning av innkjøp av barnestoler, leker og servering.

2. Vurdering

Tofte lokalsamfunnsutvalg bes vurdere søknaden fra Søndre Hurum sokn menighet.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
22/00059

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandlet av
1 Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
19.04.2023

Saksnr.
11/23

Søknad om tilskudd - småbarnstreff i Filtvet kirke

Tofte lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 19.04.2023 sak 11/23

Behandling

Det ble fremmet slikt omforent forslag:

Det bevilges kr 10.000,- i tilskudd. Overskytende tilskuddsbeløp benyttes til beste for deltakerne på dette tilbudet.

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

Tofte lokalsamfunnsutvalg imøtekommer søknaden fra Søndre Hurum sokn menighet med kr 10.000,-.

Overskytende tilskuddsbeløp benyttes til beste for deltakerne på dette tilbudet.

Arrangementet skal annonseres bredt og legges inn i Hva skjer i Asker

Asker kommune

Søknad - Tilskudd til fellesskapsfremmende aktiviteter og tiltak - Tofte/Filtvet/Holmsbu

Om søker	
Organisasjonsnummer 976990331	
Navn SØNDRE HURUM SOKN MENIGHET	Adresse c/o Asker kirkelige fellesråd
Postnr. 1384	Sted ASKER
Kontonummer 2240 20 36498	
Kontaktperson	
Fornavn HEGE MERETE	Etternavn ANDERSEN
Telefonnummer 90405149	E-postadresse hege.merete.andersen@gmail.com

Om tiltaket/arrangementet/prosjektet
Beskriv tiltaket/arrangementet/prosjektet det søkes tilskudd til Småbarnstreff i Filtvet kirke. Etter samtale med akuttmottaket på Filtvet ønsker vi å invitere til småbarnstreff i Filtvet kirke, mandager kl.10.30-13. På mottaket går de fleste barna nå ikke i barnehage og både de og foreldrene har godt av å ha et møtested utenfor mottaket. Vi er også i kontakt med flere familier på Tofte og Filtvet som er hjemmевærende med småbarn, og kunne tenke seg et møtested. Vi vil ikke ha noen organiserte aktiviteter på småbarnstreffet, men stiller med leker, tegnesaker, matter og enkel servering. Vi stiller med lokaler og ansatteressurser, men søker nå om støtte til å kjøpe inn 4 barnestoler, noen leker og litt enkel servering.
Søknadsbeløp (i hele kroner) 7 000
Beskriv hvem tiltaket/arrangementet/prosjektet eventuelt er et samarbeid med Filtvet akuttmottak, helsestasjonen og introsenteret vil dele informasjon om tilbudet.
Beskriv hvordan tiltaket/arrangementet/prosjektet fremmer aktivitet og fellesskap på tvers av alder, kulturell bakgrunn og organisasjonstilhørighet Målet er at både foreldre med og uten minoritetsbakgrunn skal kunne møtes på småbarnstreff, og at det gjennom samtaler og nettverksbygging vil kunne bidra til at nye føler seg velkommen i lokalsamfunnet.

Vedlegg
Følgende dokumentasjon skal legges ved: - Enkelt budsjett (Ta med i budsjettet om du søker tilskudd fra andre. Ikke ta med utgifter til administrasjon)
Legg gjerne med annen informasjon f.eks. plakat eller utdypende prosjektbeskrivelse.
Vedlegg
Vedlegg Budsjett småbarnstreff.docx

Budsjett småbarnstreff

	Pris	Antall	Sum
Barnestoler	300	4	1200
Enkel servering (kaffe, te, kjeks, Vafler)	250	18	4500
Leker, tegnesaker			1300
TOTAL			7000

Saksframlegg

Arkivsak
23/04752-2

Saksbehandler
Christer Best
Gulbrandsen

Behandles av
Slemmestad lokalsamfunnsutvalg
Tofte lokalsamfunnsutvalg
Heggedal lokalsamfunnsutvalg
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
19.04.2023
19.04.2023
20.04.2023
27.04.2023

Høring - forslag til ny nærdemokratiordning i Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Utvalget gir følgende innspill til høringen:

- ...
- ...
- ...

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunedirektøren inviterer her lokalsamfunnsutvalgene og utvalg for medborgerskap til å gi sine innspill til høringsnotat om ny nærdemokratiordning i Asker kommune. Kommunedirektøren mener det er klokt å vedta ny ordning før sommeren 2023, for å kunne bygge direkte videre på det arbeidet som har vært gjort i lokalsamfunnsutvalgene når disse opphører.

Kommunedirektøren har sendt på høring et forslag om at Asker kommune skal videreføre en nærdemokratiordning, men med en annen organisasjonsform enn prøveordningen med lokalsamfunnsutvalg.

Kommunedirektøren foreslår at Asker kommune skal ha 8 nærutvalg, som er knyttet til hvert sitt innbyggertorg. Disse bør ha en særstilling i Asker kommune som talerør for lokalsamfunnet og være kommunens viktigste samskapingspartnere lokalt. For å

stå så fritt som mulig bør disse utvalgene ha juridisk status som frivillige organisasjoner, men deres spesielle status hjemles i form av samarbeidsavtaler med kommunen.

Frivilligheten har frist til 25. april for å uttale seg, og kommunedirektøren vil sørge for en presentasjon av høringsinnspillene i utvalg for medborgerskap sitt møte 27. april.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Prøveordningen med lokalsamfunnsutvalg utløper til sommeren i år.

Følgeforskningen har dokumentert at en nærdemokratiordning har stort potensial for å utløse lokal samskaping og engasjement. Lokalsamfunnsutvalgene har lagt ned et stort og viktig arbeid. Samtidig viser forskningen også at den løsningen Asker har valgt med kommunale utvalg etter kommuneloven er veldig krevende. En slik løsning medfører strenge krav til hvordan arbeidet i utvalgene organiseres, og kommunen må bruke mesteparten av sine ressurser på saksbehandling og organisering og gjennomføring av møter. Forskningen viser at utvalgene har vært nødt til å utfordre kommunelovens strenge rammer for å få til de gode tiltakene i lokalsamfunnet som de har iverksatt. Følgeforskningen peker ellers på at en varig ordning bør dekke hele kommunen.

Forslaget tar utgangspunkt i innbyggertorgene som fysisk «base» og tilknytningspunkt mot kommuneorganisasjonen. Dette er i tråd med de opprinnelige ambisjonene for innbyggertorgene som lokaldemokratisk nettverksdriver. Forslaget medfører da at kommunens innsats overfor nærdemokratiet flyttes fra saksbehandling til å støtte opp om lokale, frivillige initiativer.

Følgeforskningen avsluttes endelig sommeren 2023, men kommunedirektøren har mottatt et notat med de konklusjonene forskerne kan trekke og som det er nødvendig å vite om for å kunne foreta veivalg. Dette er vedlagt.

Kommunedirektøren har sendt ut et notat på høring med frist for å uttale seg 25. april. Dette er også vedlagt, og kommunedirektøren viser til disse to notatene for øvrige saksopplysninger.

Saken vil bli fulgt opp i en samlet sak om evaluering av politisk struktur i formannskap og kommunestyre i siste møterunde før sommeren 2023.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Miljø

En velfungerende nærdemokratiordning kan bidra til mer velfungerende lokale klima- og miljøtiltak.

Økonomi

Ordningen som foreslått vil ha omtrent samme økonomiske omfang som dagens omfang med lokalsamfunnsutvalg. En nærdemokratiordning kan tenkes å skape økt press på nye kommunale bevilgninger, men vil samtidig kunne bidra til at kommunen og lokal frivillighet sammen kan finne bedre og mer kostnadseffektive løsninger på felles utfordringer.

Sosiale forhold

En velfungerende nærdemokratiordning kan bidra til at lokalsamfunnet selv får bedre styring med eller påvirkning på lokale forhold. Det kan bidra til bedre løsninger for alle, og være mer sosialt bærekraftig på sikt.

4. Tidligere behandling

Sak om reglement for lokalsamfunnsutvalg ble behandlet i Asker kommunestyre 28. januar 2020 (sak 20/3).

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener høringsforslaget beskriver en gjennomførbar utvidelse av nærdemokrati til å dekke hele kommunen. Kommunedirektøren vil med støtte i følgeforskningen fraråde å videreføre en ordning hvor nærdemokrati skjer gjennom kommunale utvalg som må følge kommuneloven. Dette er både dyrt, byråkratisk og fremmedgjørende for mange innbyggere.

Kommunedirektøren mener kommunen bør ha en nærdemokratiordning, og at det må være lokal frivillighet som har mest mulig styring over hvordan denne ser ut og hva nærdemokratiorganer skal beskjeftige seg med. Kommunedirektøren mener det utsendte høringsforslaget viser en god måte å gjøre dette på. Samtidig håper kommunedirektøren at høringsinnspillene kan bidra til å skape en enda bedre løsning, og inviterer lokalsamfunnsutvalgene og utvalg for medborgerskap til å bidra med sine forslag.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Høringsnotat om nærdemokratiordning

Notat fra følgeforskning om lokalsamfunnsutvalg

Saksprotokoll

Arivsak
23/04752

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Slemmestad lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	17/23
2 Tofte lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	12/23
3 Heggedal lokalsamfunnsutvalg	20.04.2023	18/23
4 Utvalg for medborgerskap	27.04.2023	20/23

Høring - ny nærdemokratiordning

Slemmestad lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 19.04.2023 sak 17/23

Behandling

Det ble fremmet slikt omforent forslag:

«Kommunedirektørens høringsnotat må sees i sammenheng med kommunens Temaplan for Medborgerskap. Lokalsamfunnsutvalgene er forankret i Temaplan for Medborgerskap 2021 til 2033. Temaplanens slagord er: «Sammen for å nå målene». Kommunen bruker også ordet samskaping, at kommune og frivillige er likeverdige parter og at vi skal løse fremtidens utfordringer i fellesskap.

Lokalsamfunnsutvalgene har fungert som en prøveordning i tre år, reelt har vi bare fungert i ca. et år. Vi i Slemmestad lokalsamfunnsutvalg ønsket å være med i utvalget for å bli bedre kjent over kommune- og fylkesgrense når kommunene ble slått sammen. Dette er vi på god vei til å lykkes med, men er ikke i mål ennå. Det er fremdeles skille både i lokalbefolkning og i kommunen. Slemmestad lokalsamfunnsutvalg har vært en viktig pådriver både ut i lokalsamfunnet og inn i kommunen for å "bygge" lokalsamfunnene sammen.

Det er ved flere anledninger lagt vekt på at det har vært vanskelig å fungere under kommuneloven og at lokalsamfunnsutvalgene har brutt loven ved flere anledninger. Vi vet ikke når eller hva vi har gjort når vi har brutt loven. Slemmestad lokalsamfunnsutvalg har ikke opplevd utfordringer ved å være

underlagt kommuneloven. Utvalget opplever heller ikke manglende frihet, som sies å skulle bli bedre i forslaget fra kommunedirektøren.

Flere steder er det referert til og lagt vekt på notatet fra universitetet i Sørøst-Norges følgeforskning. Som vi har forstått er dette bare et notat og ikke en sluttevaluering. Det er bl.a. illustrasjoner i det notatet som kun er illustrasjon og ikke vektlagt med riktige opplysninger.

Vi i vårt område står foran store endringer, det skal bygges en helt ny «by» i Slemmestad og det er da essensielt at lokalbefolkningen får være med på utviklingen og at kommunen og politikere føles nære. Derfor er det viktig at det finnes et politisk oppnevnt utvalg, som lokalsamfunnsutvalg, i dette området. Det gir en større troverdighet og legitimitet ut i lokalbefolkningen og også inn i administrasjonen i kommunen enn å være en «spesiell frivillig organisasjon. Ved å gi en frivillig organisasjon / forening en spesiell avtale med kommune vil det skape forskjeller i de ulike lokalsamfunnene, da det allerede i dag er problematisk å engasjere frivillige i de fleste områdene.

- I motsetning til kommunaldirektøren mener vi at det er mulig å trappe opp de nærdemokratiske ordninger i de forskjellige områdene i Asker. Alle 8 behøver ikke startes opp samtidig.*
- Høres ut som en vanskelig oppgave å være en spesiell organisasjon i forhold til alle andre organisasjoner i et lokalmiljø. Det vil skape ulikheter i de forskjellige lokalmiljøene i kommunen. Tror vi noen vil påta seg ansvar for dette når man i tillegg vil være økonomisk ansvarlig i et styre?*
- Dagens ordning ved å være folkevalgt og med i den politiske strukturen gir en større legitimitet i lokalmiljøet og i administrasjonen i kommunen enn å være en paraplyorganisasjon med samarbeidsavtale med kommunen. Vi vet det er vanskelig å få frivillige til å stille og tror derfor dette vil gjøre at det blir forskjeller i de ulike lokalmiljøene i Asker.*
- Tilskuddsmidlene er ikke det viktigste. Tilgangen til administrasjonen, politikere og å få tid til å opparbeide tillit i lokalbefolkningen om at det er mulig å gjøre en forskjell, er viktigere. Godtgjørelse er viktig spesielt for å få med seg de unge.*
- Ved å være folkevalgt og med i den politiske strukturen vil det være naturlig å ha kontakt med de andre utvalgene og de forskjellige sektorene i kommunen for å få kjennskap til hva som skjer i lokalmiljøet. Det bør være satt opp noen faste møteplasser.*
- Nåværende prøveordning var ment å bli evaluert før det skulle besluttes hvordan de nærdemokratiske ordningene skulle fortsettes. På grunn av pandemien og ett år ekstra prøveordning er ikke evalueringen og anbefalingene fra universitetet i Sørøst-Norge ferdig ennå.*

Vi vil derfor anbefale å utsette avgjørelsen til neste kommunestyre og i mellomtiden opprette et oppgaveutvalg for nye nærdemokratiordninger som skal

bruke den erfaringen som allerede foreligger og utrede de fremtidige nærdemokratiske ordninger i Asker kommune.

For å opprettholde kontinuiteten i de lokalmiljøene der det allerede er lokalsamfunnsutvalg er det kanskje mulig å prolongere dagens ordning ut 2023 og bruke den tiden til å utrede nærmere hva de forskjellige lokalmiljøene ønsker.»

Slemmestad lokalsamfunnsutvalg

Innstilling/Vedtak

Kommunedirektørens høringsnotat må sees i sammenheng med kommunens Temaplan for Medborgerskap. Lokalsamfunnsutvalgene er forankret i Temaplan for Medborgerskap 2021 til 2033. Temaplanens slagord er: «Sammen for å nå målene». Kommunen bruker også ordet samskaping, at kommune og frivillige er likeverdige parter og at vi skal løse fremtidens utfordringer i fellesskap.

Lokalsamfunnsutvalgene har fungert som en prøveordning i tre år, reelt har vi bare fungert i ca. et år. Vi i Slemmestad lokalsamfunnsutvalg ønsket å være med i utvalget for å bli bedre kjent over kommune- og fylkesgrense når kommunene ble slått sammen. Dette er vi på god vei til å lykkes med, men er ikke i mål ennå. Det er fremdeles skille både i lokalbefolkning og i kommunen. Slemmestad lokalsamfunnsutvalg har vært en viktig pådriver både ut i lokalsamfunnet og inn i kommunen for å "bygge" lokalsamfunnene sammen.

Det er ved flere anledninger lagt vekt på at det har vært vanskelig å fungere under kommuneloven og at lokalsamfunnsutvalgene har brutt loven ved flere anledninger. Vi vet ikke når eller hva vi har gjort når vi har brutt loven. Slemmestad lokalsamfunnsutvalg har ikke opplevd utfordringer ved å være underlagt kommuneloven. Utvalget opplever heller ikke manglende frihet, som sies å skulle bli bedre i forslaget fra kommunedirektøren.

Flere steder er det referert til og lagt vekt på notatet fra universitetet i Sørøst-Norges følgeforskning. Som vi har forstått er dette bare et notat og ikke en sluttevaluering. Det er bl.a. illustrasjoner i det notatet som kun er illustrasjon og ikke vektlagt med riktige opplysninger.

Vi i vårt område står foran store endringer, det skal bygges en helt ny «by» i Slemmestad og det er da essensielt at lokalbefolkningen får være med på utviklingen og at kommunen og politikere føles nære. Derfor er det viktig at det finnes et politisk oppnevnt utvalg, som lokalsamfunnsutvalg, i dette området. Det gir en større

troverdighet og legitimitet ut i lokalbefolkningen og også inn i administrasjonen i kommunen enn å være en «spesiell frivillig organisasjon. Ved å gi en frivillig organisasjon / forening en spesiell avtale med kommune vil det skape forskjeller i de ulike lokalsamfunnene, da det allerede i dag er problematisk å engasjere frivillige i de fleste områdene.

- I motsetning til kommunaldirektøren mener vi at det er mulig å trappe opp de nærdemokratiske ordninger i de forskjellige områdene i Asker. Alle 8 behøver ikke startes opp samtidig.
- Høres ut som en vanskelig oppgave å være en spesiell organisasjon i forhold til alle andre organisasjoner i et lokalmiljø. Det vil skape ulikheter i de forskjellige lokalmiljøene i kommunen. Tror vi noen vil påta seg ansvar for dette når man i tillegg vil være økonomisk ansvarlig i et styre?
- Dagens ordning ved å være folkevalgt og med i den politiske strukturen gir en større legitimitet i lokalmiljøet og i administrasjonen i kommunen enn å være en paraplyorganisasjon med samarbeidsavtale med kommunen. Vi vet det er vanskelig å få frivillige til å stille og tror derfor dette vil gjøre at det blir forskjeller i de ulike lokalmiljøene i Asker.
- Tilskuddsmidlene er ikke det viktigste. Tilgangen til administrasjonen, politikere og å få tid til å opparbeide tillit i lokalbefolkningen om at det er mulig å gjøre en forskjell, er viktigere. Godtgjørelse er viktig spesielt for å få med seg de unge.
- Ved å være folkevalgt og med i den politiske strukturen vil det være naturlig å ha kontakt med de andre utvalgene og de forskjellige sektorene i kommunen for å få kjennskap til hva som skjer i lokalmiljøet. Det bør være satt opp noen faste møteplasser.
- Nåværende prøveordning var ment å bli evaluert før det skulle besluttes hvordan de nærdemokratiske ordningene skulle fortsettes. På grunn av pandemien og ett år ekstra prøveordning er ikke evalueringen og anbefalingene fra universitetet i Sørøst-Norge ferdig ennå.

Vi vil derfor anbefale å utsette avgjørelsen til neste kommunestyre og i mellomtiden opprette et oppgaveutvalg for nye nærdemokratiordninger som skal bruke den erfaringen som allerede foreligger og utrede de fremtidige nærdemokratiske ordninger i Asker kommune.

For å opprettholde kontinuiteten i de lokalmiljøene der det allerede er lokalsamfunnsutvalg er det kanskje mulig å prolongere dagens ordning ut 2023 og bruke den tiden til å utrede nærmere hva de forskjellige lokalmiljøene ønsker.

Slemmestad lokalsamfunnsutvalg

Saksprotokoll

Arivsak
23/04752

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Slemmestad lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	17/23
2 Tofte lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	12/23
3 Heggedal lokalsamfunnsutvalg	20.04.2023	18/23
4 Utvalg for medborgerskap	27.04.2023	20/23

Høring - ny nærdemokratiordning

Tofte lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 19.04.2023 sak 12/23

Behandling

Det ble fremmet slikt omforent forslag:

Modellen som er beskrevet og anbefalt oppleves som mer arbeidskrevende, da det er flere krav som vedtekter, årsmøter rapporter med mer og i tillegg er det allokert færre midler til ordningen.

Tofte lokalsamfunnsutvalg må innrømme at vi er skuffet, og vi håper at modellen vi jobber etter per i dag videreføres. Vi opplever at vår rolle som en del av et nærdemokrati blir borte, at vår nærhet til kommunens administrasjon og politikere blir mindre og at vår legitimitet som utvalg begrenses.

Det er viktig at denne prosessen gjøres grundig, og vi anbefaler ikke at den vedtas før sommeren men heller bruker tid. Dette fordi bestillingen til de nye foreningene/utvalg bør være tydelig om hva som forventes av dem.

Vi har alle hatt ulike motivasjoner for å delta i lokalsamfunnsutvalgene, men felles er at man brenner for sitt lokalsamfunn og har lyst til å bidra til å skape et blomstrende lokalt samfunn som er attraktivt for innbyggere, tilflyttere og besøkende. Det er med andre ord meget engasjerte deltakere i utvalgene. Det er de samme ressursene som også bidrar på andre saker, utvalg og foreninger i lokalmiljøet. Frivilligheten er ekstremt sårbar. Om lokalsamfunnsutvalget endres til en nærdemokratiordning som er beskrevet i høringsnotatet, mener vi at ordningen vil

være i direkte konkurranse med frivilligheten. Det er en kamp om mennesker og ressurser. Dersom nærdemokratiordningen organiseres som en frivillig organisasjon mener vi at det vil kunne svekke tilknytningen til andre viktige organisasjoner samtidig som nærdemokratiutvalgene mister innflytelse og nærhet til kommunen. Dette mener vi ikke er optimalt.

Tofte lokalsamfunnsutvalg foreslår å videreføre dagens lokalsamfunnsutvalg som tidligere, men med tilpasninger.

Innenfor direktørens skisse foreslår vi noen endringer:

Noen forslag:

- Videreføre rollen som høringsinstans
- Videreføre initiativrett
- At kommunen oppretter en funksjon som har til ansvar for å finne saker på høring, aktuelle planer og andre ting av lokal interesse.
- Vurdere møtefrekvens og om det skal være færre møter
- Kan det være nok med 5 foreninger/utvalg? Færre utvalg gjør at man kan ha mer midler til hver enkelt innenfor samme ramme.
- Ønsker at midlene hver forening/utvalg får til disposisjon er større, og at den brukes til å drifte samt igangsette aktiviteter lokalt.
- Etableres som et utvalg på lik linje med andre utvalg i kommunen, underordnet Kommuneloven

Generelle forslag:

- Vurdere om Klokkekarstua/Verket har sterkest tilknytning til Tofte eller Sætre. Barn fra Klokkekarstua går som oftest på Folkestad skole og Tofte ungdomsskole.
- Sætre og Åros bør være eget utvalg
- Vi mener at det bør tilstrebes at utvalgene er organisert likt og jobber under de samme rammene (se organisering i Drammen. Dersom utvalgene er ulik organisert, mener vi det kan skape forvirring og uklare roller.

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

Modellen som er beskrevet og anbefalt oppleves som mer arbeidskrevende, da det er flere krav som vedtekter, årsmøter rapporter med mer og i tillegg er det allokert færre midler til ordningen.

Tofte lokalsamfunnsutvalg må innrømme at vi er skuffet, og vi håper at modellen vi jobber etter per i dag videreføres. Vi opplever at vår rolle som en del av et nærdemokrati blir borte, at vår nærhet til kommunens administrasjon og politikere blir mindre og at vår legitimitet som utvalg begrenses.

Det er viktig at denne prosessen gjøres grundig, og vi anbefaler ikke at den vedtas før sommeren men heller bruker tid. Dette fordi bestillingen til de nye foreningene/utvalg bør være tydelig om hva som forventes av dem.

Vi har alle hatt ulike motivasjoner for å delta i lokalsamfunnsutvalgene, men felles er at man brenner for sitt lokalsamfunn og har lyst til å bidra til å skape et blomstrende lokalt samfunn som er attraktivt for innbyggere, tilflyttere og besøkende. Det er med andre ord meget engasjerte deltakere i utvalgene. Det er de samme ressursene som også bidrar på andre saker, utvalg og foreninger i lokalmiljøet. Frivilligheten er ekstremt sårbar. Om lokalsamfunnsutvalget endres til en nærdemokratiordning som er beskrevet i høringsnotatet, mener vi at ordningen vil være i direkte konkurranse med frivilligheten. Det er en kamp om mennesker og ressurser. Dersom nærdemokratiordningen organiseres som en frivillig organisasjon mener vi at det vil kunne svekke tilknytningen til andre viktige organisasjoner samtidig som nærdemokratiutvalgene mister innflytelse og nærhet til kommunen. Dette mener vi ikke er optimalt.

Tofte lokalsamfunnsutvalg foreslår å videreføre dagens lokalsamfunnsutvalg som tidligere, men med tilpasninger.

Innenfor direktørens skisse foreslår vi noen endringer:

Noen forslag:

- Videreføre rollen som høringsinstans
- Videreføre initiativrett
- At kommunen oppretter en funksjon som har til ansvar for å finne saker på høring, aktuelle planer og andre ting av lokal interesse.
- Vurdere møtefrekvens og om det skal være færre møter
- Kan det være nok med 5 foreninger/utvalg? Færre utvalg gjør at man kan ha mer midler til hver enkelt innenfor samme ramme.

- Ønsker at midlene hver forening/utvalg får til disposisjon er større, og at den brukes til å drifte samt igangsette aktiviteter lokalt.

- Etableres som et utvalg på lik linje med andre utvalg i kommunen, underordnet Kommuneloven

Generelle forslag:

- Vurdere om Klokkarstua/Verket har sterkest tilknytning til Tofte eller Sætre. Barn fra Klokkarstua går som oftest på Folkestad skole og Tofte ungdomsskole.

- Sætre og Åros bør være eget utvalg

- Vi mener at det bør tilstrebes at utvalgene er organisert likt og jobber under de samme rammene (se organisering i Drammen. Dersom utvalgene er ulik organisert, mener vi det kan skape forvirring og uklare roller.

Saksprotokoll

Arivsak
23/04752

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Slemmestad lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	17/23
2 Tofte lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	12/23
3 Heggedal lokalsamfunnsutvalg	20.04.2023	18/23
4 Utvalg for medborgerskap	27.04.2023	20/23

Høring - ny nærdemokratiordning

Heggedal lokalsamfunnsutvalg har behandlet saken i møte 20.04.2023 sak 18/23

Behandling

Jan Syrstad fremmet slikt forslag:

Kommunedirektørens høringsnotat må sees i sammenheng med kommunens Temaplan for Medborgerskap. Det er også slik at lokalsamfunnsutvalgene i Heggedal, Slemmestad og Tofte har vært en prøveordning i tre år, men grunnet pandemien har den reelle funksjonsperioden vært kort – i praksis kun 1 års tid. Lokalsamfunnsutvalgene er forankret i Temaplan for Medborgerskap 2021 til 2033. Temaplanens slagord er: «Sammen for å nå målene». Kommunen bruker også ordet samskaping, at kommune og frivillige er likeverdige parter og at vi skal løse fremtidens utfordringer i fellesskap. Planen kommunestyret vedtok i 2021 skulle:

- 1) sikre utvikling av kompetanse innen samskaping, brukerinvolvering og prosessledelse
- 2) sikre utprøving av nærdemokratiske ordninger og videreutvikling av ulike former for innbyggermedvirkning
- 3) sikre utvikling av arenaer og møteplasser for deltakelse og læring

Temaplanens del 2 fremhever betydningen av «påvirkningsmuligheter» der nærdemokratiske ordninger er definert som et utprøvingsområde:

Nærdemokratiske ordninger er i temaplanen en samlebetegnelse på ulike systemer og modeller for engasjement, deltakelse og samfunnsengasjement i lokalbefolkningen. Nærdemokratiske ordninger skal legge til rette for at menneskene som bor i lokalsamfunnet kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen

Det har vært følgeforskning underveis, men ingen evaluering så vidt vi erfarer. Det har vært dialog med Hovedutvalg for Medborgerskap og formannskapet der lokalsamfunnsutvalgene har foreslått justeringer i prøveperioden. Endringer har så vidt vi erfarer vært uønsket fra kommunens side da endringer først skulle vurderes mot slutten av prøveperioden. Selv om høringsnotatet beskriver gode erfaringer med «forsøket» Lokalsamfunnsutvalg (LSU) i tre områder i kommunen, savner vi den lovte evalueringen som skulle gjennomføres. Vi har i denne høringen ingen erfaringsgrunnlag basert på fakta etter tre år med nærdemokratisk prøveordning i Asker kommune.

Vi vil påpeke at ordet demokrati er definert som følger (WIKIPEDIA): Demokrati, også kalt folkestyre, er en styreform hvor folket har direkte eller indirekte innflytelse på hva slags beslutninger som fattes. Kjennetegn ved demokrati er frie valg, flertallsstyre, retten til å være uenig med flertallet, og at individenes grunnleggende rettigheter ivaretas.

Det er viktig at kommunen sikrer lokalbefolkningens initiativrett, dvs rett til å sende saker inn i kommunens saksforvaltning slik at saker faktisk blir behandlet. Det er også viktig at lokalsamfunnet klarer å følge med på plansaker og høringer, at vi kan sende inn høringsforslag og påvirke kommunens beslutninger gjennom det at vi har en stemme under vedtaksprosesser i kommunen.

Heggedal lokalsamfunnsutvalg vil på bakgrunn av høringsnotatets uklarheter og behov for en konsekvensutredning fraråde kommunen å gjennomføre kommunedirektørens forslag til endret «ny nærdemokratiordning». Forslaget som kommunedirektøren fremlegger er etter vårt syn ikke en reel nærdemokratisk ordning. Forslaget er fremsatt uten tilstrekkelig konsekvensutredning, samtidig legges de nåværende lokalsamfunnsutvalgene ned uten at vi har fått mulighet til å delta i en grundig evaluering slik vi har blitt forespeilet i tidligere dialog med kommunen.

Nåværende prøveordning var ment å bli evaluert før utløpet av prøveperioden. Vi savner som sagt å bli lyttet til og en reell samskapning med kommunen om endringer og justeringer.

Vi som frivillige medlemmer i lokalsamfunnsutvalgene har nå jobbet med utvalgene i 3 år, vi har levert mange tusen frivillige timer samlet til beste for lokaldemokratiet. Vi har gjort noe bra tror vi, samtidig er det mye som kunne vært gjort bedre. Kommunen kunne styrket beslutningsgrunnlaget ved en bredere evaluering fra fordeler og

ulempene der medlemmer i lokalsamfunnsutvalgene kan medvirke i prosessen dersom man setter av noe mer tid.

Et forhastet fremlegg fra kommunedirektøren vil etter vårt syn være en direkte dårlig utnyttelse av kommunens ressurser og budsjettmidler. Helt nye, frivillige organisasjoner skal motta et beskjedent tilskudd på kr 250.000,- , og på grunnlag av dette og krav som kommunen stiller, skal de samme, nye organisasjonene få en «spesiell status». Dette er ikke samskapning og en modell, vi neppe tror motiverer folk til frivillig innsats. Frivilligheten sliter med å skaffe folk til å sitte i foreningsstyrer, det er stor risiko for at det vil bli vanskelig å få det nye nærdemokratiet på lufta.

Det er for øvrig intet i Lov om offentlig forvaltning av 2.10 1967, i kommuneloven eller vedtak i kommunestyret som vil gjøre en slik nærdemokratisk ordning til et lovlig eller legitimt forvaltningsnivå over medborgere i Heggedal eller andre lag/foreninger. Vi tror verken FAUer, Heggedal Nærmiljøsentral, Velforeninger, GUI Sportsklubb eller andre frivillige vil forholde seg til det nye systemet med hensyn til «Høringer og uttalelser» på saker under behandling i Asker kommune. De nye organisasjonene er ikke og vil ikke være et forhøyet forvaltningsnivå, og de vil neppe kunne ta initiativ og få saker behandlet i Asker kommune.

Heggedal lokalsamfunnsutvalg anbefaler kommunen følgende kort oppsummert:

1. Forslaget fra kommunedirektøren bør ikke tas til følge av kommunestyret og forslaget avvises.
2. Kommunen bør i stedet jobbe videre med å utrede hvordan Temaplanens gode intensjoner kan settes ut i livet i en samskapning med befolkningen og eksisterende lag og foreninger.
3. Vi anbefaler at kommunen i stedet snarest oppretter et «oppgaveutvalg for nye Nærdemokratiske ordninger» som kan jobbe med å utrede det fremtidige, nye nærdemokratiet i Asker kommune med oppstart senest 1.1 2025. Mandatet bør være i løpet av 2023 – 2024 å vurdere hvordan en revidert, nærdemokratisk ordning kan fungere. I dette utvalget kan både folk fra lokalsamfunnsutvalgene og ikke minst lag/foreninger delta, sammen med administrasjon og politikere. Finansieringen av oppgaveutvalget vil neppe kreve samme budsjetttramme på 8 * 250.000,- som fremlagt fra kommunedirektøren.
4. Vi anbefaler at beslutningen om ny, fremtidig nærdemokratisk ordning til sist besluttet av det fremtidige, nye kommunestyret i Asker kommune etter kommunevalget 2023

Jan Syrstads forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunedirektørens høringsnotat må sees i sammenheng med kommunens Temaplan for Medborgerskap. Det er også slik at lokalsamfunnsutvalgene i Heggedal, Slemmestad og Tofte har vært en prøveordning i tre år, men grunnet pandemien har den reelle funksjonsperioden vært kort – i praksis kun 1 års tid. Lokalsamfunnsutvalgene er forankret i Temaplan for Medborgerskap 2021 til 2033. Temaplanens slagord er: «Sammen for å nå målene». Kommunen bruker også ordet samskaping, at kommune og frivillige er likeverdige parter og at vi skal løse fremtidens utfordringer i fellesskap. Planen kommunestyret vedtok i 2021 skulle:

- 1) sikre utvikling av kompetanse innen samskaping, brukerinvolvering og prosessledelse
- 2) sikre utprøving av nærdemokratiske ordninger og videreutvikling av ulike former for innbyggermedvirkning
- 3) sikre utvikling av arenaer og møteplasser for deltakelse og læring

Temaplanens del 2 fremhever betydningen av «påvirkningsmuligheter» der nærdemokratiske ordninger er definert som et utprøvingsområde:

Nærdemokratiske ordninger er i temaplanen en samlebetegnelse på ulike systemer og modeller for engasjement, deltakelse og samfunnsengasjement i lokalbefolkningen. Nærdemokratiske ordninger skal legge til rette for at menneskene som bor i lokalsamfunnet kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen

Det har vært følgeforskning underveis, men ingen evaluering så vidt vi erfarer. Det har vært dialog med Hovedutvalg for Medborgerskap og formannskapet der lokalsamfunnsutvalgene har foreslått justeringer i prøveperioden. Endringer har så vidt vi erfarer vært uønsket fra kommunens side da endringer først skulle vurderes mot slutten av prøveperioden. Selv om høringsnotatet beskriver gode erfaringer med «forsøket» Lokalsamfunnsutvalg (LSU) i tre områder i kommunen, savner vi den lovte evalueringen som skulle gjennomføres. Vi har i denne høringen ingen erfaringsgrunnlag basert på fakta etter tre år med nærdemokratisk prøveordning i Asker kommune.

Vi vil påpeke at ordet demokrati er definert som følger (WIKIPEDIA): Demokrati, også kalt folkestyre, er en styreform hvor folket har direkte eller indirekte innflytelse på hva slags beslutninger som fattes. Kjennetegn ved demokrati er frie valg, flertallsstyre, retten til å være uenig med flertallet, og at individenes grunnleggende rettigheter ivaretas.

Det er viktig at kommunen sikrer lokalbefolkningens initiativrett, dvs rett til å sende saker inn i kommunens saksforvaltning slik at saker faktisk blir behandlet. Det er også viktig at lokalsamfunnet klarer å følge med på plansaker og høringer, at vi kan sende inn høringsforslag og påvirke kommunens beslutninger gjennom det at vi har en stemme under vedtaksprosesser i kommunen.

Heggedal lokalsamfunnsutvalg vil på bakgrunn av høringsnotatets uklarheter og behov for en konsekvensutredning fraråde kommunen å gjennomføre kommunedirektørens forslag til endret «ny nærdemokratiordning». Forslaget som kommunedirektøren fremlegger er etter vårt syn ikke en reel nærdemokratisk ordning. Forslaget er fremsatt uten tilstrekkelig konsekvensutredning, samtidig legges de nåværende lokalsamfunnsutvalgene ned uten at vi har fått mulighet til å delta i en grundig evaluering slik vi har blitt forespeilet i tidligere dialog med kommunen.

Nåværende prøveordning var ment å bli evaluert før utløpet av prøveperioden. Vi savner som sagt å bli lyttet til og en reell samskapning med kommunen om endringer og justeringer.

Vi som frivillige medlemmer i lokalsamfunnsutvalgene har nå jobbet med utvalgene i 3 år, vi har levert mange tusen frivillige timer samlet til beste for lokaldemokratiet. Vi har gjort noe bra tror vi, samtidig er det mye som kunne vært gjort bedre. Kommunen kunne styrket beslutningsgrunnlaget ved en bredere evaluering fra fordeler og ulemper der medlemmer i lokalsamfunnsutvalgene kan medvirke i prosessen dersom man setter av noe mer tid.

Et forhastet fremlegg fra kommunedirektøren vil etter vårt syn være en direkte dårlig utnyttelse av kommunens ressurser og budsjettmidler. Helt nye, frivillige organisasjoner skal motta et beskjedent tilskudd på kr 250.000,- , og på grunnlag av dette og krav som kommunen stiller, skal de samme, nye organisasjonene få en «spesiell status». Dette er ikke samskapning og en modell, vi neppe tror motiverer folk til frivillig innsats. Frivilligheten sliter med å skaffe folk til å sitte i foreningsstyrer, det er stor risiko for at det vil bli vanskelig å få det nye nærdemokratiet på lufta.

Det er for øvrig intet i Lov om offentlig forvaltning av 2.10 1967, i kommuneloven eller vedtak i kommunestyret som vil gjøre en slik nærdemokratisk ordning til et lovlig eller legitimt forvaltningsnivå over medborgere i Heggedal eller andre lag/foreninger. Vi tror verken FAUer, Heggedal Nærmiljøsentral, Velforeninger, GUI Sportsklubb eller andre frivillige vil forholde seg til det nye systemet med hensyn til «Høringer og uttalelser» på saker under behandling i Asker kommune. De nye organisasjonene er ikke og vil ikke være et forhøyet forvaltningsnivå, og de vil neppe kunne ta initiativ og få saker behandlet i Asker kommune.

Heggedal lokalsamfunnsutvalg anbefaler kommunen følgende kort oppsummert:

1. Forslaget fra kommunedirektøren bør ikke tas til følge av kommunestyret og forslaget avvises.
2. Kommunen bør i stedet jobbe videre med å utrede hvordan Temaplanens gode intensjoner kan settes ut i livet i en samskapning med befolkningen og eksisterende lag og foreninger.
3. Vi anbefaler at kommunen i stedet snarest oppretter et «oppgaveutvalg for nye Nærdemokratiske ordninger» som kan jobbe med å utrede det fremtidige, nye nærdemokratiet i Asker kommune med oppstart senest 1.1 2025. Mandatet bør være i løpet av 2023 – 2024 å vurdere hvordan en revidert, nærdemokratisk ordning kan fungere. I dette utvalget kan både folk fra lokalsamfunnsutvalgene og ikke minst lag/foreninger delta, sammen med administrasjon og politikere. Finansieringen av oppgaveutvalget vil neppe kreve samme budsjetttramme på 8 * 250.000,- som fremlagt fra kommunedirektøren.
4. Vi anbefaler at beslutningen om ny, fremtidig nærdemokratisk ordning til sist besluttet av det fremtidige, nye kommunestyret i Asker kommune etter kommunevalget 2023

Jan Syrstads forslag ble enstemmig vedtatt.

Nærdemokratiske modeller i andre kommuner

	Ålesund https://alesund.kommune.no/politikk/slik-kan-du-paverke/kommunedelsutval/	Drammen https://www.drammen.kommune.no/politikk-samfunn/politikk/narutvalgene/om-narutvalgene/	Fredrikstad https://www.fredrikstad.kommune.no/tjenester/naringmiljosa/mfunn/lokalsamfunn-foreninger/informasjon-om-lokalsamfunnsutvalgene/lokal-samfunnsmodellen/	Stavanger https://www.stavanger.kommune.no/politikk/politiske-utvalg-i-stavanger/kommunedelsutvalg-i-stavanger/
Beskrivelse	11 kommunedelsutvalg i hht kommuneloven. Velges av kommunestyret. Følger ungdomsskolekretsene 11 medl., pol parti foreslår 6 medl., lag/foreninger/lokalmiljø 5 medl. Initiativrett, rådgivende organ, vedtaksmyndighet og budsjettansvar på definerte områder. Både et formelt og uformelt kontaktpunkt mellom innbyggerne, kommunen og andre folkevalgte organ. 2022: 6-7 møter pr utvalg	10 Nærutvalg, en i hver kommunedel. Velges av: FAU i den enkelte kommunedel, ungdomsrådet, elderrådet og råd for personer med funksjonsnedsettelse, sammen med medlemmer i nærutvalgene gjennomfører valget. 11 medlemmer, 8 fra organisasjoner/FAU og 3 politikere. Møtes 4 ganger pr år Reglement vedtatt av kommunestyret Lokalbefolkningen skal kunne ta initiativ og fremme forslag overfor nærutvalget Sørge for involvering av innbyggerne i kommunedelen. Skal informeres i saker som angår kommunedelen – tidlig i prosessen. Årlig innbyggjerdiallog Veier til påvirkning: - Dialog m/ politikere 4 ganger pr år - Invitere administrasjonen - Taletid i politiske møter - Høringsinnspill - Innspill til budsjett Ingen forsøksordning - bredere	22 utvalg, én i hver skolekrets. Opprettet ifm. kommunesammenslåingen i 1994, endring i 2019 (u/ kommuneloven) Utvalget som består av 5-7 medlemmer velges på årsmøte. Årsmøte er «Alle innbyggere i skolekretsen». 3-4 møter pr semester. Forumsamlinger 4 ganger pr. år - tverrsektorielt samarbeid Utvalgene skal fremme trivsel, gode levekår og bærekraftig samfunnsutvikling. Mobilisere til frivillighet, og skape flere møteplasser for folk som har lyst og evne til å utvikle lokalsamfunnet sitt. Bindeledd mellom kommunen og sivilsamfunnet, bidra til økt identitetsfølelse gjennom å gi nærmiljøene en stemme og medvirkning i kommunale prosesser og høringer.	9 kommunedelsutvalg i hht kommuneloven. 11 medlemmer Velges av kommunestyret, partipolitisk i hht valgresultat Bydelsutvalg fra 1977. Initiativ til saker forankres som vedtak i utvalget, koordineres med administrasjonen gjennom demokratirådgiver Utvalgene holdes orientert om utviklingsprosjekter og tjenestetilbud gjennom felles halvårssamlinger. Vedtaksmyndighet: - Organiserer TV-aksjonen - Gir rammer for bruken av de

		forankring i administrasjonen		kommunale bydelshusene - - Pådriver for lokale frivilligsentraler og skal holdes orientert om prioriteringer og årsplaner - Organiserer ryddeaksjoner Har innstillende myndighet i planer og ulike saker som gjelder egen kommunedel.
Admin.	Politisk sekretariat	2,5 årsverk som koordinatore	2 koordinatore, som del av stilling	Sekretær i alle utvalg til alt praktisk, + 2 demokratarådgivere ambulerende på møter, observerer/støtter, bindeledd inn i administrasjonen.
Økonomi	Kr 75.000,- pr/år + kr 6,- pr innbygger til nærmiljøtiltak. Utarbeider årlig handlingsprogram.	kr 50.000,- fri disposisjon (møter/involvering) og kr 50.000,- til utdeling.	kr 50-60.000,- pr år til disposisjon.	Forvalter tilskudd til lag/foreninger i kommunedelen to ganger/år inntil kr 20.000,- pr søker. Tot kr 3.9 mill.
Evaluerings/erfaringer	- Brukt tid på å finne sin form - Ulikt syn på erfaringen med politikere/innbyggere fra kommunedelen. - Noen mener at utvalget er for stort, krevende å rekruttere. - Avgjørende med administrativ støtte både i og mellom møtene. - Økonomiske midler viktig - Trengs tydeligere politisk signal på hva de ønsker utvalgene skal være fremover. - Ungdommen savner å være to.	- Tydeligere roller og forventningsavklaring - Avklare administrasjonens rolle. - Fagmiljøene er ønsket mer inn. - Vanskelig å komme tidlig nok inn i saker.	- "Hår i suppa" - Administrasjonen sliter med å følge opp - Utvalgene ønsker medvirkning	Fra adm i møte 19.3: - Økt frustrasjon: - o blir ikke hørt - utvalgenes uttalelser "glemmes" i videre behandling - o ønsker vedtaksmyndighet/ ønsker større beslutningsmyndighet - o for mange roller - o for høy forventning om at de skal være aktive/pådrivere lokalt i tillegg til å lese dokumenter/delta i møter - stor arbeidsbyrde for medlemmene - o innbyggerinvolvering krevende

	- Ungdomsrepresentant opplever det som viktig arbeid. - I det store: gode erfaringer			- o sluttvedtak i utvalget – mye administrative ressurser tilstedeværelse - o lite kompetanse på prosesser “amatørutvalg” - o stiller mye spørsmål – misnøye i administrasjonen for ekstraarbeid og misnøye i utvalget for sene svar - o ulikt aktivitetsnivå i utvalget - o får ikke alltid de sakene de ønsker/administrasjonen trenerer - o For lav møtefrekvens? - o ønsker å «gjøre en forskjell» - o Behov for politisk kompetanseheving
--	---	--	--	---

Saksprotokoll

Arivsak
23/04752

Saksbehandler
Christer Best Gulbrandsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Slemmestad lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	17/23
2 Tofte lokalsamfunnsutvalg	19.04.2023	12/23
3 Heggedal lokalsamfunnsutvalg	20.04.2023	18/23
4 Utvalg for medborgerskap	27.04.2023	20/23

Høring - ny nærdemokratiordning

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 27.04.2023 sak 20/23

Behandling

Direktør Best Gulbrandsen presenterte saken.

Leder Kari Sofie Bjørnsen (H) fremmet følgende innspill på vegne at utvalget:

- Hovedutvalg for medborgerskap er opptatt av at eventuelle ordninger Asker skal ha for nærdemokratiske ordninger skal bidra til mer demokrati og innbyggermedvirkning. Prøveordningen med lokalsamfunnsutvalg går nå mot slutten, og det skal tas stilling til om dette, eller noe annet som kan ha tilsvarende mål, skal videreføres eller igangsettes.*
- Slik vi leser høringsnotatet mener kommunedirektøren at forsøket er såpass vellykket at deler av det bør videreføres. Dette er utvalget enig i.*

Utvalget vil komme med følgende innspill og presiseringer:

- Det arbeidet medlemmene av lokalsamfunnsutvalgene har lagt ned er imponerende, og det har på mange måter bidratt til å synliggjøre det potensialet som ligger i en god organisering av nærdemokratiordninger.*
- Når utvalget nå samler seg om det kommunedirektøren foreslår å videreføre, er det blant annet fordi vi ønsker at ordningen skal etableres flere steder i kommunen. Kommunedirektøren peker på 8 steder knyttet til*

innbyggertorgene, og det er et godt utgangspunkt. Det bør imidlertid ikke ligge en begrensning i dette.

- Det er også utfordrende at ny ordning kan oppfattes som «kommunalisert frivillighet». Dette må unngås, og innspillene i høringsrunden må sees nøye på før kommunedirektøren legger frem sitt endelige forslag. Utvalget stiller seg spørrende til realisering av gjennomføringsmodellen som er foreslått, og ber kommunedirektøren se særskilt på dette. Medvirkning og representativitet er sentrale stikkord.*
 - For at ordningen skal lykkes, må det være en treffsikker og effektiv kommunikasjon om hva som er målet og hvordan det kan gjøres. Ikke skal gjøres. Navn/hva skal barnet hete må det jobbes videre med. «Nærutvalg» kan være mer forvirrende enn forklarende.*
 - Det bør også ses nærmere på hvordan eksisterende lag og foreninger/forbund kan styrkes og revitaliseres ved ny ordning.*
-
- Utvalget oppfordrer videre til at de nye «nærutvalgene» ikke skal drive med kommunal saksbehandling.*
 - Det er fra noen pekt på at den nye ordningen kan miste den legitimiteten lokalsamfunnsutvalgene har opparbeidet seg. Vi ser den utfordringen, men tror at over tid vil også ny ordning kunne spille en viktig rolle i sine lokalsamfunn og være en viktig partner for kommunen.*

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Utvalget gir følgende innspill til høringen:

- Hovedutvalg for medborgerskap er opptatt av at eventuelle ordninger Asker skal ha for nærdemokratiske ordninger skal bidra til mer demokrati og innbyggermedvirkning. Prøveordningen med lokalsamfunnsutvalg går nå mot slutten, og det skal tas stilling til om dette, eller noe annet som kan ha tilsvarende mål, skal videreføres eller igangsettes.
- Slik vi leser høringsnotatet mener kommunedirektøren at forsøket er såpass vellykket at deler av det bør videreføres. Dette er utvalget enig i.

Utvalget vil komme med følgende innspill og presiseringer:

- Det er også utfordrende at ny ordning kan oppfattes som «kommunalisert frivillighet». Dette må unngås, og innspillene i høringsrunden må sees nøye på før kommunedirektøren legger frem sitt endelige forslag. Utvalget stiller seg spørrende til realisering av gjennomføringsmodellen som er foreslått, og ber kommunedirektøren se særskilt på dette. Medvirkning og representativitet er sentrale stikkord.
- Det arbeidet medlemmene av lokalsamfunnsutvalgene har lagt ned er imponerende, og det har på mange måter bidratt til å synliggjøre det potensialet som ligger i en god organisering av nærdemokratiordninger.
- Når utvalget nå samler seg om det kommunedirektøren foreslår å videreføre, er det blant annet fordi vi ønsker at ordningen skal etableres flere steder i kommunen. Kommunedirektøren peker på 8 steder knyttet til innbyggertorgene, og det er et godt utgangspunkt. Det bør imidlertid ikke ligge en begrensning i dette.
- Det er også utfordrende at ny ordning kan oppfattes som «kommunalisert frivillighet». Dette må unngås, og innspillene i høringsrunden må sees nøye på før kommunedirektøren legger frem sitt endelige forslag. Utvalget stiller seg spørrende til realisering av gjennomføringsmodellen som er foreslått, og ber kommunedirektøren se særskilt på dette. Medvirkning og representativitet er sentrale stikkord.
- For at ordningen skal lykkes, må det være en treffsikker og effektiv kommunikasjon om hva som er målet og hvordan det kan gjøres. Ikke skal gjøres. Navn/hva skal barnet hete må det jobbes videre med. «Nærutvalg» kan være mer forvirrende enn forklarende.
- Det bør også ses nærmere på hvordan eksisterende lag og foreninger/forbund kan styrkes og revitaliseres ved ny ordning.
- Utvalget oppfordrer videre til at de nye «nærutvalgene» ikke skal drive med kommunal saksbehandling.
- Det er fra noen pekt på at den nye ordningen kan miste den legitimiteten lokalsamfunnsutvalgene har opparbeidet seg. Vi ser den utfordringen, men tror at over tid vil også ny ordning kunne spille en viktig rolle i sine lokalsamfunn og være en viktig partner for kommunen.

Nær og skapende

Høringsnotat - Forslag til ny nærdemokratiordning i Asker kommune

Innhold

Hva er det du leser nå?	2
Kortversjon	3
Dette ønsker vi svar på.....	4
Hva er nærdemokrati? Og hvorfor skal vi ha en modell for det?	5
Oppdraget til en nærdemokratiordning	6
Ulike alternative modeller	7
Organisasjonsform og navn.....	8
Kommunens rolle	9
Lokalområder	10
Økonomi.....	11
Valg og sammensetning	12
Samspill med andre.....	13
Digitale verktøy.....	14
Fra ord til handling.....	15

Hva er det du leser nå?

Dette notatet foreslår hvordan en ny løsning for nærdemokratimodell i Asker. Utgangspunktet er at Asker kommune skal videreføre en form for nærdemokratimodell, etter at kommunen har prøvd ut såkalte «lokalsamfunnsutvalg» i Heggedal, Slemmestad og Tofte. Resultatene av forsøket er gode. Forslaget handler om å forenkle modellen som ble prøvd ut her, og å utvide den nye modellen til hele kommunen.

Det er mange måter å gjøre dette på, men diskusjonen må begynne et sted. Dette notatet gir derfor et utgangspunkt for diskusjon. Hvis du har bedre ideer, så kom med dem! En nærdemokratiordning må eies av hele Asker-samfunnet.

Når du har lest notatet, så kan du sende inn dine kommentarer, spørsmål og forslag via vår høringsportal her: <https://www.asker.kommune.no/asker-mot-2030/saker-pa-horing-og-kunngjoringer/>. Da kommer dine innspill fram til rette folk. Siste frist for å sende inn innspill er 25. april 2023. Da klarer vi å behandle innspillene ordentlig før endelig vedtak skal gjøres i kommunestyret 13. juni 2023.

For å holde notatet så kort vi kan, så bruker vi ikke mye plass her på hva som har vært før, eller på mye drøfting og argumentasjon. Du kan lese et innspillsnotat fra forskerne som fulgte med på lokalsamfunnsutvalg på den samme nettsiden. Der finner du også en lenke til en presentasjon av hovedtankene som direktør for medborgerskap holdt for formannskapet i Asker kommune 28. februar.

Takk for at du engasjerer deg i nærdemokratiet vårt!

Asker kommune, 15. mars 2023

Kortversjon

Dette notatet er innom mange ulike temaer, og dermed blir det litt langt. Vi har likevel prøvd å unngå for mye argumentasjon eller bakgrunn for at det ikke skulle bli enda lengre. Vi har fått en del innspill og spørsmål underveis i arbeidet med notatet, og de har vi prøvd å svare ut så godt vi klarer. Men for deg som ikke ønsker å lese hele notatet, og som bare vil ha de viktigste punktene, har vi en kortversjon her.

Dette foreslår vi:

- Asker kommune skal ha 8 nærutvalg, som representerer hvert sitt lokalområde. Til sammen skal de dekke hele kommunen.
- Disse skal være spesielle frivillige organisasjoner, som er «paraplyer» for frivillighet og innbyggere i sitt område.
- Nærutvalgene skal ha egne samarbeidsavtaler med kommunen, som er med på å gi dem en spesiell anerkjennelse som noe mer enn «bare» en vanlig forening.
- Nærutvalgene skal både bidra til et godt lokalsamfunn, binde lokale krefter sammen, uttale seg til kommunen og ta initiativer overfor kommunen og forvalte noen penger til beste for lokalsamfunnet.
- Nærutvalgene er en forening og styrer seg selv, men skal ha base på hvert sitt innbyggertorg. Innbyggertorget skal ha en kontaktperson som gir dem hjelp og støtte.
- Nærutvalget skal få 250.000 til beste for lokalsamfunnet hvert år.
- Nærutvalget skal årlig møte kommunens folkevalgte og kommunedirektørens ledergruppe.
- Kommuneadministrasjonen skal jobbe aktivt for å samarbeide med dem i alle relevante saker og tjenesteområder.
- Det skal også være jevnlige fellessamlinger for nærutvalgene.
- Nærutvalget skal jobbe for å rekruttere og samarbeide bredt, og skal ha minst én ungdomsrepresentant. De må ha årlig årsmøte. Ellers bestemmer de mye selv hvordan de skal organisere seg og arbeide.
- Denne ordningen blir iverksatt gjennom høsten 2023 og 1. kvartal 2024.

På denne måten tror vi at vi kan få et bedre samarbeid mellom kommune og innbyggere og at de vedtakene kommunen fattet blir bedre. Vi tror lokale krefter får den beste blandingen av frihet og hjelp, støtte og anerkjennelse fra kommunen – til å skape gode ting.

Dette ønsker vi svar på

Vi håper du vil fortelle oss om de gode ideene, forslagene, innvendingene og spørsmålene du får når du leser dette notatet. Samtidig kan det være greit å ha noen spørsmål å tenke over, så her er noen forslag til hva du kan uttale deg om:

1. Bør vi ha en nærdemokratiordning i Asker?
2. Hvis vi skal ha en nærdemokratiordning, hvordan bør den være organisert? Slik som vi foreslår, eller er andre løsninger bedre?
3. Er oppdraget og rollen til nærdemokratiordningen klart nok definert? Kom gjerne med forslag til forbedringer.
4. Er kommunens rolle opp mot nærdemokratiordningen tydelig? Kom gjerne med forslag til forbedringer.
5. Hva bør nærdemokratiorganet hete?
6. Hvordan bør grensene mellom de ulike områdene som skal ha et nærdemokratiorgan være?
7. Hvilke krav bør være felles for alle nærdemokratiorganene – og hva er det greit at er ulikt fra sted til sted?
8. Hvordan bør prosessen fram til etablering av disse organene være?

Hva er nærdemokrati? Og hvorfor skal vi ha en modell for det?

Du lurer kanskje allerede på hva «nærdemokratimodell» egentlig betyr. Vel, en kommune som Asker er ganske stor. Det bor nærmere 100 000 mennesker i denne kommunen nå, og de bor i mange ulike tettsteder. Det er også ganske langt mellom de ulike delene av kommunen.

En kommune er et lokalsamfunns verktøy for å få til noe i fellesskap, og er styrt av et kommunestyre. Dette kommunestyret består i Asker av 55 representanter, som er valgt for fire år av gangen i kommunevalget. Alle innbyggere i Asker med stemmerett kan være med å velge de som sitter i kommunestyret. Det er flertallet i kommunestyret som avgjør hva Asker kommune skal gjøre.

Kommunestyret bestemmer hva de som jobber i kommunen skal drive med – det vi ofte kaller for kommuneadministrasjonen. Kommunestyret bestemmer også en del regler for kommunen, som alle må følge. De styrer også mange tjenester: Skoler, barnehager, helsestasjoner, kulturtilbud, idrettstilbud, helse- og omsorgstilbud, mye av NAV, brannvesen, søppeltømming, vann og avløp, landbrukspolitik og mye mer.

De 55 som sitter i kommunestyret er for det meste fritidspolitikere. De gjør dette ved siden av andre jobber. De 10 000 som jobber i kommunen som lærere, sykepleiere, helsefagarbeidere, barne- og ungdomsarbeidere, ingeniører, jurister, assistenter, rørleggere, sjåfør, ledere og rådgivere har oppgaver knyttet til sitt fagområde. Da sier det seg selv at det kan være vanskelig å få med seg til enhver tid hva som rører seg i et bestemt nabolag, både for kommunestyrepolitikere og for de som jobber i kommunen. For politikerne er det knapt med tid, og for de som jobber i kommunen kan det være vanskelig å se helhet.

Det er her nærdemokrati kommer inn! Nærdemokrati betyr at noen mennesker har et spesielt ansvar for å følge med på det som skjer rundt seg, i nabolaget og nærmiljøet. Disse folkene kan både bidra til å skape gode løsninger på utfordringer de ser, og hjelpe politikere og kommuneansatte med å forstå mer av hverdagen i hele kommunen. På den måten tror vi at det er lettere å sørge for at det skjer flere gode ting i Asker-samfunnet, og at de løsningene kommunen har ansvar for passer bedre til de behovene innbyggerne har.

En «nærdemokratimodell» er da en måte å organisere dette nærdemokratiet på som er gjenkjennelig i hele kommunen, selv om den er tilpasset de lokale behovene.

Erfaringen med forsøket med lokalsamfunnsutvalg har vist at det er mulig å forløse mye engasjement lokalt og få gode innspill til saker under behandling med en etablert nærdemokratistruktur. Forsøket har også vist at det er noen utfordringer knyttet til å følge kommunelovens regler for utvalg. Dette kommer vi tilbake til etterpå i notatet.

I dette notatet bruker vi «politikere» i stedet for det mer kommunale begrepet «folkevalgte». Men med «politikere» mener vi her de som sitter som folkevalgte i kommunestyre og utvalg.

Oppdraget til en nærdemokratiordning

Det er forsket ganske mye på nærdemokratimodeller rundt omkring i Norge og andre land. Noe av det viktigste som skal til for at det skal være meningsfylt å være med på nærdemokrati, er at de som skal drive med det vet hva oppgaven går ut på.

Dette er det vi foreslår som oppdraget til en nærdemokratiordning:

- **Bidra til et godt lokalsamfunn i hele sitt område**
- **Hjelpe gode krefter lokalt til å finne sammen for å løse utfordringer – både frivillige, kommunale og næringslivet**
- **Være et bindeledd mellom det som skjer lokalt og kommunen**
- **Ta opp saker med kommunen som interesserer lokalsamfunnet**
- **Uttale seg til kommunen på vegne av lokalsamfunnet i saker som gjelder lokalsamfunnet**
- **Bruke penger som kommunen gir til nærdemokratiordningen – og andre penger som samles inn – til det beste for lokalsamfunnet**

Det kan også være aktuelt å delegere myndighet til nærutvalgene til å fatte vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning eller der hvor det er anledning til dette etter ulike lover (jf. kommunelovens § 5-4). Dette tar vi ikke stilling til her, men kom gjerne med forslag i høringen om det er områder hvor dette kan være aktuelt.

For å hjelpe nærutvalgene til å ha et godt kunnskapsgrunnlag for sitt arbeid, bør kommunen sammen med nærutvalgene lage en såkalt lokal samfunnsanalyse hvert fjerde år, som utvalget kan benytte i sitt arbeid:

- **Hvert 4. år skal nærutvalg og kommune sammen lage en lokal samfunnsanalyse som grunnlag for arbeidet i utvalget**

Ulike alternative modeller

Det finnes mange måter å organisere en nærdemokratiordning på. Men de fleste kan oppsummeres i tre hovedalternativer. Nedenfor er en tabell med vår vurdering av disse tre alternativene.

	A: Kommunalt utvalg	B: Frivillig organisasjon med spesiell status	C: Ingen spesiell ordning
Beskrivelse	Kommunen lager kommunale utvalg for hvert område. Utvalget er et folkevalgt organ etter kommunelovens § 5-7, og må følge de reglene som gjelder for slike.	Kommunen gir en status som lokalt talerør m.m. til én aktør i hvert område. Som regel innenfor rammer som kommunen har definert. Organet er juridisk sett en frivillig organisasjon, med eget organisasjonsnummer og egne vedtekter.	Kommunen har ikke etablert/støttet opp om noe eget lokalt organ, men baserer seg på medvirkning fra eksisterende aktører. Det kan også være aktuelt at kommunen avholder folkemøter eller organiserer verksteder og løse nettverk.
Kostnader for kommunen	- Godtgjørelser - Møtegjennomføring med for- og etterarbeid - Evt. midler for utdeling	- Evt. tilskudd til organet - Tidsbruk på støtte, tilrettelegging og dialog	- Ingen, bortsett fra tidsbruk på å komme i kontakt med relevante lokale aktører ved behov
Fordeler	- Klar status som et kommunalt organ - Avklarte regler - Det utvalget gjør må være åpent og etterprøvbart - Forvaltningslovens regler for enkeltvedtak om tilskudd gjelder – gir rettssikkerhet - Omfattende kommunal tilrettelegging - Formelt system for å få saker til behandling - Kan få delegert myndighet	- Stort rom for lokale tilpasninger - Lokale aktører er selv i førersetet - Gir rom for ildsjeler til å sette sitt preg på arbeidet - Fleksible rammer, for eksempel gjennom en samarbeidsavtale - Kan få inn ekstern finansiering	- Helt og fullt basert på eksisterende aktører - Frivillige slipper å bruke krefter på å holde enda en organisasjon i gang, eller på å bemanne kommunalt organ - Lett å tilpasse til saker og behov som oppstår
Ulemper	- Vanskeligere å gjøre lokale tilpasninger av arbeidsform - Svært tidkrevende for- og etterarbeid - Strengte begrensninger på hva det er lov å gjøre utenfor møter - En arbeidsform med mye dokumenter, som mange kan oppleve byråkratisk	- Mer avhengig av lokalt engasjement - Noen begrensninger på hvilken delegert myndighet de kan få - Kan oppleves som «kommunalisert frivillighet» - Avhengig av at kommunen gir organisasjonen en spesiell status gjennom avtale og konkret oppfølging	- Ingen som har en definert inngang til å ta opp saker med kommunen på fellesskapets vegne i et område - Kommunen som i stor grad styrer hvem som kommer til orde, og hvilke saker det blir bedt om innspill til - Forutsetter at kommunens folk har gode nettverk lokalt

I Asker kommune vurderer vi alternativ B, Frivillig organisasjon med spesiell status, som mest egnet, fordi dette gir mer lokal frihet til et nærdemokratiorgan og lavere direkte kostnader til administrasjon, samtidig som det er mulig å ivareta behov for anerkjennelse og involvering. Modell B vil fortsatt kreve mye av administrasjonens tid. Dette vil videreføre det gode arbeidet som er gjort i lokalsamfunnsutvalgene, men gi nye muligheter for at det lokale engasjementet kan finne sin egen form.

Organisasjonsform og navn

En nærdemokratimodell som er organisert som frivillig organisasjon må være åpen for at alle som bor i lokalsamfunnet kan være med. Ingen skal måtte betale kontingent og det må ikke være andre krav til stemmerett. Kommunen anerkjenner denne organisasjonen som spesiell, med en framhevet status som kommunens lokale hovedsamarbeidspartner. Man kan gjerne kalle den en «paraply» for lokalsamfunnet. Den er derfor noe annet enn en velforening, frivilligsentral eller et FAU.

Organisasjonen kan hete mange forskjellige ting. Her er noen eksempler:

- Nærutvalg
- Lokalutvalg
- Lokalsamfunnsutvalg
- Nærmiljøutvalg
- Grendeutvalg
- Lokalforum
- Nærmiljøforum

Du kan sikkert komme på flere gode forslag! Vi vil gjerne ha inn gode forslag til navn. I mangel av noe bedre, så kaller vi det foreløpig «nærutvalg» i resten av dette dokumentet. Men hvem vet – kanskje det blir ditt forslag vi bruker i framtida?

Dette er det vi foreslår om hvordan nærutvalget skal være organisert:

- **Nærutvalget skal være en frivillig organisasjon for hele sitt lokalområde**
- **Nærutvalget skal ha et styre, som er valgt på et årsmøte som er åpent for alle som bor i lokalområdet**
- **Nærutvalget blir anerkjent som nærutvalg for sitt område og kommunens lokale hovedsamarbeidspartner. En samarbeidsavtale med kommunen slår fast denne spesielle og viktige statusen**
- **Samarbeidsavtalen skal beskrive de felles forventningene mellom kommune og nærutvalg. I tillegg til det som skal være felles for alle nærutvalgene, skal avtalen ha med det som er nødvendig av lokale tilpasninger**
- **Utover dette, skal nærutvalget være uavhengig av kommunen. Kommunen skal ikke kunne instruere nærutvalget, og nærutvalget skal heller ikke kunne instruere kommunen**

Kommunens rolle

I dag har kommunen en omfattende rolle knyttet til lokalsamfunnsutvalgene. Kommunen organiserer møter, lager sakslister og sørger for godtgjørelser, mat og møtelokaler. Kommunen lager mye sakspapirer til møtene.

I den nye modellen skal nærutvalgene være uavhengige av kommunen – men kommunen og nærutvalgene skal ha et nært partnerskap og samarbeid. For å sikre at dette er lokalt utformet, bør det være innbyggertorgene som er kontaktpunktet i kommunen for nærutvalgene. Det er de som sitter med lokalkunnskapen. Innbyggertorgene bør være et «hjem» for nærutvalgene, hvor de kan få hjelp, støtte og sparring.

Tett kontakt med politikk og administrasjon er også viktig for at nærutvalg skal kunne gjøre jobben sin. Nærutvalgene må oppleve at både politikere og kommunalt ansatte engasjerer seg i nærutvalgenes arbeid og etterspør nærutvalgenes syn på saker kommunen jobber med. Nærutvalgene må involveres i flere runder av viktige saker. Nærutvalgene må få mulighet til både å sette dagsorden, delta i dialog om utfordringer og løsninger og å gi mer formelle uttalelser i høringer. Hovedmotivasjonen for å delta i et nærutvalg vil nok være muligheten til å bli involvert og oppleve å bli tatt på alvor.

Vi foreslår at kommunens rolle overfor nærutvalgene skal være følgende:

- **Hele kommunen er sparringspartner og støttespiller for nærutvalgene**
- **Hvert nærutvalg skal ha base på et innbyggertorg**
- **Innbyggertorget skal ha én navngitt person som er hovedkontaktperson for nærutvalget**
- **Kontaktpersonen skal sørge for å formidle kontakt og informasjon mellom nærutvalget og de ulike tjenestene og menneskene som jobber i kommunen. Kontaktpersonen skal delta på møtene til nærutvalget når det er naturlig, og skal kunne hjelpe dem å finne fram i kommunen**
- **Kommunens øvrige virksomheter og tjenesteområder skal bidra til at kontaktpersonen kan gjøre jobben sin godt**
- **Nærutvalget kan ikke instruere kontaktpersonen, og kontaktpersonen skal respektere nærutvalgets uavhengighet**
- **Kommunen skal ikke organisere møtene til nærutvalget, men kan hjelpe dem med å finne ut av det praktiske**
- **Kommunens ulike tjenester skal sørge for at nærutvalgene er informert og tatt med i dialog om saker som angår dem på et så tidlig tidspunkt som praktisk mulig. Formen på dette må utvikles over tid**
- **Nærutvalgene skal ha minst ett årlig, felles dialogmøte med det hovedutvalget i kommunen som har ansvar for dem, gjerne i kombinasjon med dialog med kommunedirektørens ledergruppe. Hovedutvalget har ansvar for å følge opp nærutvalgene, også gjennom året.**
- **Kommunen skal legge til rette for læring og dialog mellom nærutvalgene, og skal organisere jevnlige fellestreff mellom nærutvalgene. På disse treffene kan kommunen også ta opp fellessaker som gjelder alle nærutvalg**
- **Kommunen skal tilby nærutvalgene kompetanseutvikling som er relevant for dem**
- **Kommunen bør vurdere om nærutvalgene skal få rett til å be om egne møter med politisk hovedutvalg om konkrete saker ved behov**

Lokalområder

For å unngå at nærutvalgene går i beina på hverandre, må det være klare grenser for hvert nærutvalg. Nærutvalgene bør ha sin base på et innbyggertorg, og det tilsier 8 nærutvalg i kommunen. Antallet kan tas opp eller ned, men kommunen må da tilpasse koblingen mellom nærutvalg og innbyggertorg til antallet.

Det er viktig å få innspill på hva som er en klok måte å organisere dette på, og hva de ulike områdene bør hete. Her er et forslag ut fra hva vi i kommunen tror er de mest naturlige måtene å dele inn kommunen i 8 områder med hvert sitt innbyggertorg på, når områdene skal være geografisk sammenhengende:

- **Nesøya – Holmen**
 - Plansoner: Nesøya nord, Nesøya sør, Mellom-Nes, Billingstadsletta, Billingstad, Hvalstad, Landøya, Holmen, Vakås.
 - Befolkning 2022: 18 833
- **Asker sentrum**
 - Plansoner: Høn, Båstad, Sentrum, Bondi, Ånnerud, Semsveien, Gamle Drammensvei, Gullhella, Vettre, Bleikeråsen, Blakstad.
 - Befolkning 2022: 24 664
- **Borgen**
 - Plansoner: Østre Borgen, Vestre Borgen.
 - Befolkning 2022: 5 589
- **Heggedal-Dikemark**
 - Plansoner: Vardåsen, Dikemark, Heggedal vest, Sentrale Heggedal, Gjellum
 - Befolkning 2022: 10 430
- **Slemmestad-Vollen**
 - Plansoner: Vollen, Bjerkås, Slemmestad nord, Slemmestad sør, Fossum, Bødalen, Nærsnes
 - Befolkning 2022: 12 407
- **Spikkestad-Midtbygda-Hyggen**
 - Plansoner: Spikkestad nord, Spikkestad sør, Lahell, Røyken, Midtbygda, Hyggen
 - Befolkning 2022: 10 150
- **Sætre-Åros-Klokkarstua**
 - Plansoner: Åros, Sætre syd, Sætre nord, Storsand, Klokkarstua
 - Befolkning 2022: 8 721
- **Tofte-Holmsbu-Filtvet**
 - Plansoner: Filtvet, Tofte, Holmsbu
 - Befolkning 2022: 4 034

Se vedlagte kart for grenser. Grenser er omtrentlige – det er grensene mellom plansoner i kommuneplanen som er avgjørende.

Økonomi

I dag bruker Asker kommune ca 2 millioner kroner i året på de tre lokalsamfunnsutvalgene, i tillegg til arbeidstimene til medarbeidere i kommunen. Dette inkluderer penger utvalgene har til å dele ut, samt godtgjørelser (penger) til de som sitter i utvalgene. Kommunen har stram økonomi og mange utfordringer som skal løses i årene som kommer. Det er derfor ikke mer penger å bruke på en nærdemokratiordning. Sammenlignet med hva andre kommuner bruker, vil det likevel være ganske mye å bruke 2 millioner, i tillegg til arbeidstimer.

Vi foreslår følgende løsning på økonomi:

- **Hvert nærutvalg får 250 000 kroner i årlig tilskudd av kommunen**
- **Nærutvalget har i tillegg gratis møtelokaler på innbyggertorgene, og gratis bruk av kommunens øvrige lokaler til sine møter og aktiviteter**
- **Nærutvalget kan disponere de 250 000 til det nærutvalget mener er best for å skape lokal aktivitet**
- **Nærutvalget får årets tilskudd når kommunen har mottatt årsmøtepapirer fra nærutvalget, inkludert regnskap for bruk av forrige års tilskudd**
- **Samarbeidsavtalen skal inneholde bestemmelser om at nærutvalget har det fulle ansvaret for bruk av midlene, og at kommunen bare skal føre kontroll med pengebruken ved begrunnet mistanke om misbruk av pengene**
- **Ubrukte midler kan nærutvalget overføre til neste år**
- **Kommunen oppfordrer nærutvalget til å ha flere andre inntektskilder**
- **Kommunens øvrige kostnader til oppfølging av nærutvalgene bæres av tjenesteområde medborgerskap**

Valg og sammensetning

Kommunen bør ha færrest mulig regler om sammensetning av nærutvalg. Samtidig bør det være noen minstekrav for å bli anerkjent som nærutvalg, og dette bør handle om hvordan nærutvalget skal sikre at ulike stemmer og nye stemmer får ta del i nærutvalget.

Nærutvalget bør ha et visst mangfold. Da bør det bestå av mennesker med ulik bakgrunn og kompetanse. Noen bør komme fra lokale lag og foreninger, slik som velforeninger, idrettslag, kor og korps, historielag eller menigheter. Noen bør komme fra lokale brukerråd, slik som elevråd, foreldreråd/samarbeidsutvalg. Og noen bør være uavhengige innbyggere – gjerne som representerer grupper som oftere enn andre ikke kommer til orde. Dette kan være ungdommer, eldre, minoriteter, personer med funksjonsnedsettelse og så videre.

Fellesreglene bør imidlertid ikke være så detaljerte. Det er viktigere at nærutvalgene har et apparat for å rekruttere bredt og sørge for en blanding av kontinuitet og fornying. En måte å gjøre dette på, kan være å ha en egen valgkomité.

Det kan være grunn til å framheve at ungdom bør ha en stemme i nærutvalget. Dette har vært vellykket i lokalsamfunnsutvalgene. Nærutvalgene bør vurdere å gi ungdom en egen godtgjørelse for å sitte i nærutvalget. Ungdom har ofte en mer anstrengt økonomi enn andre grupper.

Valgene bør skje på åpne møter som alle innbyggere kan møte på, og det må være reelle muligheter for å stille til valg på møtet. På møtet bør det også være slik at styret i nærutvalget forteller hva de har drevet med, slik at det er mulig for de som møter å bytte ut medlemmer om de mener styret burde jobbe annerledes. Antall som skal velges og valgperiode bør fastsettes lokalt, men det bør være et årlig årsmøte.

På bakgrunn av dette foreslår vi følgende:

- **Nærutvalget må ha egne vedtekter som slår fast hvordan styret i nærutvalget skal være organisert.**
- **Vedtektene må slå fast hvordan nærutvalget skal sikre åpne valg som alle i lokalområdet kan delta i, og hvordan årsmøtet skal få innsyn i nærutvalgets aktiviteter og økonomi**
- **Vedtektene må slå fast hvordan nærutvalget skal rekruttere bredt i lokalsamfunnet**
- **Vedtektene skal være årsmøtebehandlet i nærutvalget, og det skal bare kunne være årsmøtet som endrer vedtektene**
- **Nærutvalget må ha minst én ungdomsrepresentant**
- **Nærutvalget må ha årlig årsmøte**

Samspill med andre

De ulike lokalsamfunnene i Asker er forskjellige. Det er derfor en dårlig idé å lage veldig stramme, felles regler for hvordan nærutvalgene skal samarbeide med andre lokalt. Her er noen eksempler på hva som kan være aktuelle samarbeidsformer:

- Lokal frivilligsentral kan danne en kjerne for nærutvalget, eller være en ekstra støttespiller/hjelper, forutsatt at begge parter ønsker dette.
- Representanter for viktige lokale foreninger eller aktører kan inviteres til å være observatører på styremøter i nærutvalget – fast eller ved behov. Dette kan være frivilligsentraler, velforeninger, menigheter, viktige bedrifter, veilag, borettslag og sameier, møteplasser, foreninger eller andre som nærutvalget ønsker å samarbeide tett med
- Hvis innbyggertorget og nærutvalget er enige om det, kan nærutvalget utgjøre et brukerråd for innbyggertorget, som kommer med råd og anbefalinger om aktiviteter og innhold
- Nærutvalget kan gjennomføre jevnlige møter i et større lokalt nettverk eller forum som de organiserer, eller ha åpne møter for hele lokalsamfunnet – eller for ulike målgrupper
- Frivilligsentraler kan velge å bruke nærutvalget som referansegruppe eller styre, om nærutvalget ønsker det
- Nærutvalgene og de ulike paraplyorganisasjonene og rådene på kommunenivå kan ha felles interesser eller prosjekter å snakke om.
- Og mye mer – her er det nesten bare kreativiteten som setter grenser!

Det som kan være en idé å slå fast i samarbeidsavtaler, kan være dette:

- **Nærutvalget skal invitere til utstrakt samarbeid med ulike lokale aktører, på måter som er tilpasset lokale forhold**

I tillegg kan det være at kommunen kan ha en rolle i å bringe ulike aktører sammen:

- **Kommunen kan vurdere å arrangere fellesmøter mellom nærutvalgene og paraplyer og råd, slik som ungdomsråd, eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, idrettsråd, kulturråd og frivillighetsutvalg**
- **Kommunen eller nærutvalget bør sammen vurdere om det skal være jevnlige fellesmøter med kommunale tjenester i lokalområdet, slik som barnehager og skoler, inkludert med de brukerrådene som finnes i disse tjenestene (Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU), samarbeidsutvalg (SU) og elevråd).**

Digitale verktøy

Digitale verktøy er i dag veldig viktige for effektiv samhandling og kommunikasjon. Kommunen kan bidra til å forenkle arbeidet for nærutvalgene ved å sørge for hensiktsmessige felles verktøy. Dette kan for eksempel være medvirkningsplattformen Decidim, som KS og Smartbynettverket forvalter og utvikler. Denne typen verktøy gir muligheter for oppfølging av medvirkningsprosesser og møter, lokale informasjonsnettsider, nettsider for dialog og muligheter for å ta i bruk nye metoder for medvirkning. Én slik metode er deltakende budsjettering, hvor innbyggere lokalt kan inviteres til å fordele en pengesum ved hjelp av det digitale verktøyet.

Det er ikke endelig avklart om og hvordan Asker kommune skal bruke Decidim, men det følgende kan være et godt prinsipp:

- **Kommunen kan stille til rådighet for nærutvalgene hensiktsmessige digitale verktøy for samhandling, medvirkning og kommunikasjon – dette må vurderes nærmere**

I tillegg vil det nok være naturlig for mange av nærutvalgene å bruke sosiale medier til å nå ut til folk i sitt lokalområde. Kommunen bør være varsom med å stille krav til hvordan nærutvalgene skal kommunisere, siden dette må tilpasses lokale forhold. Men det følgende kan være et godt prinsipp:

- **Nærutvalget skal arbeide aktivt på flere ulike måter for å nå ut til innbyggere i sitt lokalområde med ulik bakgrunn og interesser**

Fra ord til handling

Det vil kreve en del jobb å iverksette en ny nærdemokratiordning, både fra folk i kommunen og for innbyggerne. Derfor er det viktig å sette av nok tid til dette.

Vi foreslår følgende framdriftsplan:

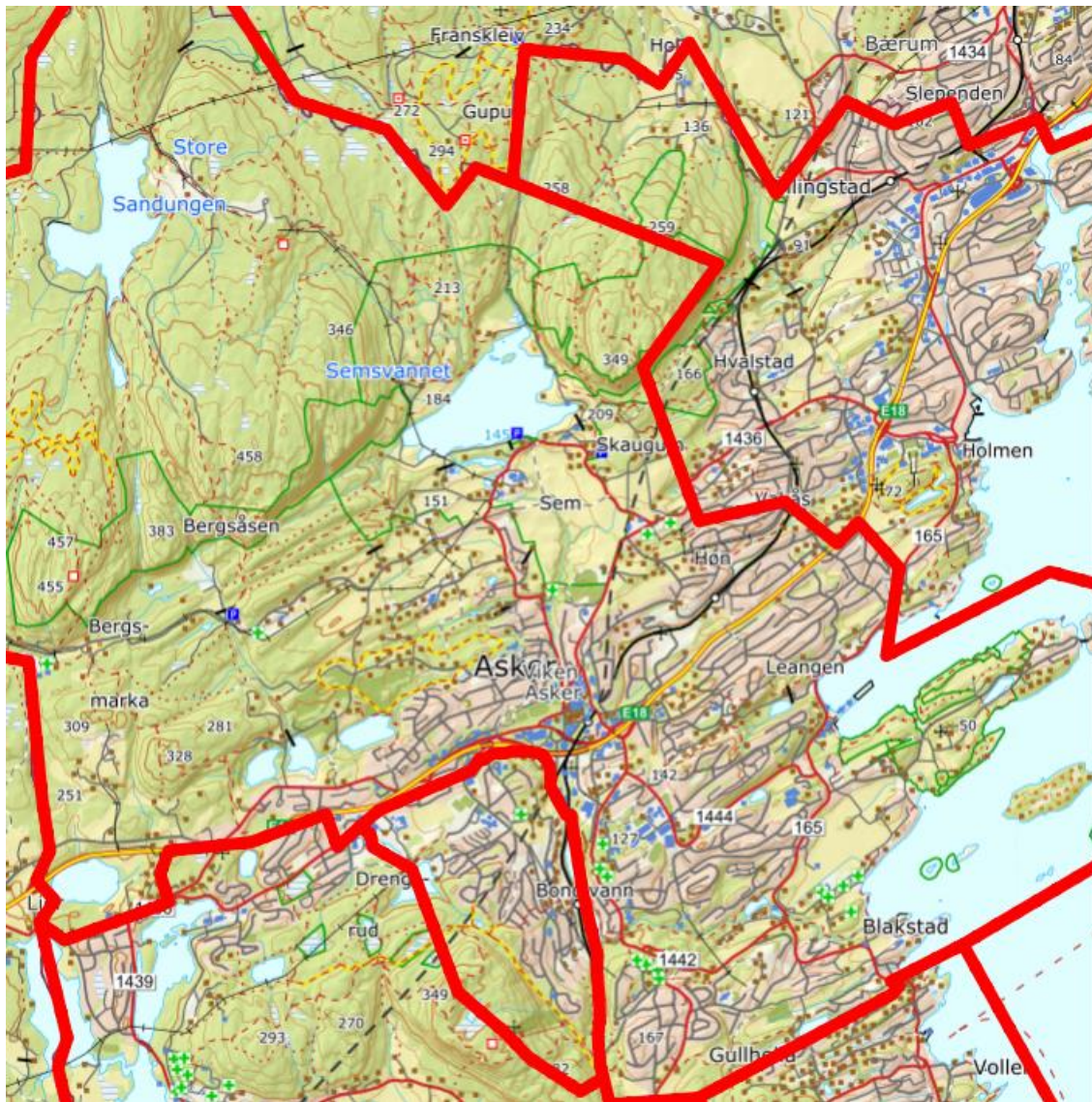
- **Kommunestyret bestemmer hvordan modellen skal være i juni 2023**
- **Virksomhet innbyggerdialog og frivillighet arrangerer åpne møter i hvert lokalområde høsten 2023**
- **I disse åpne møtene skal deltakerne være med og lage forslag til vedtekter og samarbeidsavtale for sitt nærutvalg, og velge deltakere til et interimstyre**
- **Innbyggerdialog og frivillighet samarbeider med interimstyrene om å avstemme gjensidige forventninger til kontaktpersonenes rolle, slik at ordningen er gjennomførbar**
- **Kommunestyret godkjenner samarbeidsavtaler rundt årsskiftet 2023-2024**
- **Interimstyret og kommunen arrangerer sammen det første årsmøtet i hvert nærutvalg i løpet av de første tre månedene i 2024**
- **Kommunen bærer kostnadene fram til det første årsmøtet er avholdt. Etter dette utbetaler kommunen tilskudd og ansvaret går over til nærutvalget selv**

Denne framdriftsplanen må være foreløpig, og det vil være bedre å bruke lengre tid på å etablere gode ordninger hvert sted, enn å forhaste seg, hvis det viser seg å være nødvendig. Det må generelt være rom for å lære og justere fortløpende.

Vedlegg: Kart

Forslag til inndeling av nærutvalgsområder i Asker kommune, med detalj over Asker/Borgenområdet

SESAM

NOTAT

Nærdemokratiske ordninger

Notat til kommunaldirektøren i Asker kommune.¹

07.02.23.

Lars U. Kobro. Seniorforsker, Senter for sosialt entreprenørskap og samskapende sosial innovasjon – SESAM. Universitetet i Sørøst-Norge. www.usn.no/sesam

Innhold

1. Ambisjoner i Asker	2
2. Ulike nærdemokratiske ordninger	3
3. Et lovregulert organ	4
4. En tid for utprøving – med variasjoner	6
5. En sterk koordinert lokalsamfunnsutvikling	7
6. Foreløpige vurderinger med forsiktige frampek	7
7. Noen konkrete punkter	10
8. En sluttkommentarer om en grunnleggende utfordring på systemnivå	10

¹ Påstander og faglige momenter i dette notatet vil dokumenteres og kilde-belegges i følgeforskningens slutt-rapport.

1. Ambisjoner i Asker

Nærdemokratiske ordninger er en samlebetegnelse på ulike modeller med formål å engasjere lokalbefolkningen i aktiv demokratisk praksis. Å flytte demokratiske prosesser nærmere der folk bor forventes å gi positiv effekt både for storsamfunnet og for det enkelte lokalsamfunnet der ordningene etableres. Opprettelse av *lokalsamfunnsutvalg* er én måte å gjøre dette på. I Asker er slik modell valgt, foreløpig for tre områder; *Tofte*, *Slemmestad* og *Heggedal*. Erfaringene fra de tre stedene skal samles som et forsøk. Forsøket skal i løpet av 2023 danne grunnlag for en avgjørelse om ordningen skal videreføres, korrigeres, eventuelt gjøres gjeldende for flere lokalsamfunn eller håndteres videre på annen måte.

Mandatet

Ifølge vedtak i Asker kommunestyre 28. januar 2020 (sak 20/3) arbeider lokalsamfunnsutvalgene under følgende mandat:

Lokalsamfunnsutvalgene skal legge til rette for at innbyggere, lag og foreninger og andre lokale aktører får mulighet til å ta del i og få medansvar for saker som angår lokalsamfunnet de er opprettet for.

Kommunestyresaken lister opp følgende oppgaver for utvalgene:

- Høres i saker som angår lokalområdet
- Medvirke i planprosesser som berører lokalområdet
- Bidra til at innbyggere og lokale aktører får mulighet til å ta medansvar for saker som angår lokalsamfunnet de er opprettet for
- Styrke lokale aktørers mulighet til å påvirke samfunnsutviklingen i eget lokalområde
- Utvikle og styrke samarbeid og dialog med bl.a. innbyggertorg, nærmiljøsentral, lokale lag, foreninger og organisasjoner, lokale skoler og barnehager (herunder foreldreutvalg, samarbeidsutvalg og elevråd), lokalt næringsliv og andre folkevalgte organer
- Disponere midler til lokale tiltak

Utvalgene har initiativrett, og kan selv ta opp saker som berører eget lokalområde.

Opprinnelig var planen å avslutte forsøket i 2022, men på grunn av pandemien ble forsøket utvidet fram til sommeren 2023. Universitetet i Sørøst-Norge har, sammen med Telemarksforskning, hatt oppdraget med å følge forsøket i hele perioden. Det er publisert to rapporter fra forsøket. Se disse under publikasjoner på www.usn.no/sesam. En sluttrapport er planlagt publisert tidlig i juni 2023.

Parallelt med arbeidet i lokalsamfunnsutvalgene, har Asker kommune påbegynt en gjennomgang av hele sin politiske struktur. Viktige beslutninger skal, etter hva vi forstår, tas i løpet av våren. Det er derfor et ønske fra kommunaldirektøren i Asker om å få noen faglige betraktninger fra følgeforskningen så tidlig som mulig, som ett av flere grunnlag for beslutninger som vedrører lokaldemokratiske ordninger spesielt.

Dette notatet er et svar på ønsket i lys av ambisjonene og mandatet, redegjort for ovenfor. Notatet er ikke en fyllestgjørende rapport om LSU, det er i stedet en oppsummering av det vi oppfatter som de mest sentrale momentene av hva vi vurderer at politisk og administrativ ledelse i Asker burde kunne legge til grunn for sine aktuelle vurderinger. Vi understreker at det vil komme mer dyptgående analyse av forsøket med lokalsamfunnsutvalg i Asker, i juni.

2. Ulike nærdemokratiske ordninger

Lokalsamfunnsutvalg, slik vi ser det i Asker, er ikke den eneste formen for nærdemokratiske ordninger. Ulike nærdemokratiske ordninger er ofte initiert for å *legge til rette for* et bredere og mer proaktivt og positivt engasjement for befolkningen i et avgrenset geografisk område, mindre enn kommunen; ofte et bygdesamfunn eller andre relativt klart definerte geografisk områder. Det er viktig å understreke at nærdemokratiske ordninger bare er ett av flere tiltak som kan brukes for å styrke lokaldemokratiske verdier i en kommune.

Nær sagt alle norske kommuner består av flere slike avgrensede lokalsamfunn. Det finnes flere begrunnelser og en variasjon av muligheter for å etablere operative og/eller demokratiske nivåer under kommunen som administrativ enhet. Frivilligsentraler, nærmiljøsentra, innbyggertorg og andre nærmiljøordninger er eksempler.

Slike lokaldemokratiske ordninger kan deles i tre hovedkategorier¹:

- 1) Frivillige organisasjoner med et bestemt avgrenset geografisk nedslagsfelt (velforeninger er eksempler på dette)
- 2) En foreningsbasert modell, som for eksempel grendeutvalg og nærmiljøforeninger, slik som Klokkestua og Verket nærmiljøforum.
- 3) Organ med beslutningsrett og tjenesteansvar – slik f.eks. bydelsutvalgene i Oslo er.

Ordningen med lokalsamfunnsutvalg i Asker, er slik vi vurderer det, etablert med sterkest rotfeste i modell 3, men har etter hvert utviklet seg i et hybrid felt med karaktertrekk fra både 2 og 3 ovenfor. Se flere kommentarer om dette lenger ut i notatet.

Det finnes ikke en entydig og vitenskapelig kvalitetssikret liste over hva lokaldemokratiske ordninger *skal*, eller *vil* føre til. Det må gjøres valg av mål og tilpasninger i hvert enkelt tilfelle. **Dette med at nærdemokratiske ordninger i stor grad er situasjons-spesifikke og kontekstuelle gjør «fagfeltet» både interessant, krevende og nyskapende.** *One size does not fit all*, for å parafrasere et engelsk munnehell. – Eller «Båten blir til mens vi ror», som det ble sagt – og sitert i vår underveisrapport – fra en framstående politiker i Asker, tidligere i prosessen. Det er ikke slik at LSU-modellen i seg selv er entydig. Fra et ganske likt utgangspunkt, har de tre utvalgene i Tofte, Slemmestad og Heggedal, utviklet seg i noe ulike retninger/profiler.

Til tross for kunnskap om stedstilpasning og variasjon, har Regjeringen lister opp et sett potensielle gevinster ved lokaldemokratiske ordninger²:

- Bedre kontakt og mer nærhet mellom befolkningen og kommunens politikere og administrasjon.
- Mer deltakelse og større politisk interesse og engasjement i lokalbefolkningen.
- Representasjon fra et større geografisk område.
- Spesiell ivaretagelse av områder som blir geografiske ytterpunkter i en sammenslått kommune.
- Bedre kommunale beslutninger med høyere lokal legitimitet og større lokal forankring.
- Bedre kommunale tjenester gjennom tilførsel av lokalkunnskap.
- Større lokalt samfunnsengasjement som fører til god lokalsamfunnsutvikling.

² <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunestruktur/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/kommunen-og-innbyggerne/nardemokratiske-ordninger/id2425372/>

- Ta vare på- eller bygge opp lokal identitet og samhold, slik at en skaper et inkluderende og godt lokalsamfunn.

Hvorfor?

Interessen for nærdemokratiske ordninger springer ut av to tunge samfunnstrender. Befolkningens *organiserte* politiske engasjement er dalende. En økende andel av befolkningen lar være å stemme ved lokalvalg og de deltar i fallende grad i konvensjonelle organer og arenaer i det representative lokaldemokratiet. Nedgang i medlemskap i politiske partier (og frammøte på nominasjonsmøter, for dem som er medlemmer) er et blant flere markant trekk i dette bildet. På den andre siden engasjerer folk seg likevel. Sosiale medier med poster og kommentarer er et relativt nytt og sterkt voksende fenomen. Folk engasjerer seg i enkeltsaker (ad hoc) og i aksjoner av ulike slag – ofte gjennom protester *etter* at politiske vedtak er fattet i representative organer. Et forhold som kan ha relevans for nye Asker kommune, er at «folk flest» kan oppleve at det er lang avstand til kommunens sentrale myndigheter, både geografisk, kulturelt og saksmessig. Spesielt ved kommunesammenslåinger har dette vært et tema. I Danmark ble deres store kommunalreform på slutten av 90-tallet fulgt opp med etableringer av en rekke lokaldemokratiske organer. Reformen hvor Røyken og Hurum ble innlemmet i nye Asker kommune i 2020, utgjorde et viktig bakteppe for LSU-etableringen i Tofte (Hurum) og Slemmestad (Røyken).

I tråd med oversikten ovenfor, er det stor variasjon i hvordan norske kommuner velger å organisere og bruke nærdemokratiske ordninger. Kommunelovens bestemmelser om *Kommunedelsutvalg* er ifølge Regjeringen, både en god og den «korrekte måten», å etablere en nærdemokratisk ordning på, spesielt dersom organet som etableres skal være en del av den folkevalgte og politiske organiseringen av kommunen, slik tilfelle er i Asker. I tilfeller hvor kommunestyret vedtar å opprette lokalsamfunnsutvalg, reguleres disse av kommuneloven § 5-7, samt øvrige bestemmelser om folkevalgte organer. Dette rammer inn LSU'enes arbeid, også dersom de *ikke* delegeres avgjørelsesmyndighet. LSU'ene i Asker har ikke i hovedsak avgjørelsesmyndighet. Unntaket er saker hvor de selv deler ut tilskudd til lokale prosjekter etter søknad.

Forholdet til Kommuneloven har vært et tema med en viss konflikthøyde i Asker.

3. Et lovregulert organ

Lokalsamfunnsutvalgene i Asker er opprettet av kommunestyret med hjemmel i kommuneloven § 5-7. Det betyr at utvalgene er folkevalgte organer, og at medlemmene av utvalgene er å regne som folkevalgte, jf. kommuneloven § 5-1 tredje og fjerde ledd.

Fordi LSU'ene er forankret i loven på denne måten er både saksbehandling, arkivrutiner, protokollering etc. lovregulert i Kommunelovens kapittel 11, Forvaltningsloven kapittel IV–VI, og i kommunens eget reglement for saksbehandling i folkevalgte organer (kommunestyre-sak 19/26).

Ovenstående rammer skapte i starten av perioden en del spørsmål og en hel del uro internt i utvalgene om hvilket handlingsrom de hadde for å operer i sine lokalsamfunn. Kommuneadvokaten i Asker ble konsultert og ga 2.2.2021 en uttalelse. Uttalelsen understreket temmelig klart at handlingsrommet var begrenset mht. utvalgenes mulighet for å fasilitere åpne samlinger, å agere som utvalg utenom oppsatte møter, etc. Kommuneadvokaten skriver at LSU'ene ikke kan fungerer på andre måter enn i møter, og at «...det er et møte i lovens forstand også hvor medlemmene av et slikt organ samles for å bli orientert om eller foreta en foreløpig diskusjon av et tema». Det understrekes i av-

slutningen av redegjørelsen at det «...skal med andre ord svært lite til for at en sammenkomst regnes som et møte i kommunelovens forstand, og kravene til kunngjøring, møteinnkalling, møteoffentlighet mv. trer inn».

Brevet overrasket, etter hva vi fikk inntrykk av, kommuneledelsen. KS ble kontaktet, og svaret tilbake fra KS-advokatene 22.03.2021 var litt «mykere» i sin redegjørelse av innbyggerinvolverings handlingsrom – selv om det i brevet fra KS-advokatene ikke ser ut til at de helt har grepet det viktige poenget med *lokal* forankring og *lokalsamfunnsutvikling* i sin redegjørelse. De refererer stadig til «opp-gaveutvalgt», som i denne sammenhengen er noe ganske annet enn LSU. Likevel skriver de om lokale treff og arrangementer; «*Dersom det arrangeres treff mellom enkelte folkevalgte/politikere og innbyggere av type høringer og idedugnader, hvor form og organisering i liten grad minner om det som tradisjonelt regnes som folkevalgte organer, kan det synes lite naturlig å karakterisere slike møter/treff mellom folkevalgte og innbyggerne som folkevalgte organer*».

KS-advokatene refererer fyldig fra forarbeider og annet grunnlagsarbeid til Kommuneloven og lar det skinne tydelig gjennom at det å arrangeres treff og andre samlinger av type høringer, drøftinger og idedugnader, «hvor form og organisering i liten grad minner om det som tradisjonelt regnes som folkevalgte organer», som det står, synes lite naturlig å karakterisere som formelle møter etter Kommunelovens bestemmelser.

Det virker som om avklaringene (hvis det kan kalles det?), førte til et skille i lokalsamfunnsutvalgenes egen-forståelse og frimodighet. Signalene fra rådhuset ble enda tydeligere enn de hadde vært. – «Ta sjansen – prøv ut deres egen vei – vær lokalsamfunnsutvalg slik dere selv har lyst til å være det!», virket å være en ny holdning. Den ble eksponert i en rekke uttalelser vi har notert oss fra denne perioden, både fra representanter for kommuneledelsen/administrasjonen og flere LSU-medlemmer. Men ikke alle lot seg berolige.

Fordi nedenstående kommentar fra et medlem av et lokalt LSU, gir uttrykk for sentrale dilemmaer i LSUs mandat og arbeid, gjengis den her, med tillatelse fra vedkommende. Kommentaren er noe redigert, ved at de mest personlige delene er fjernet:

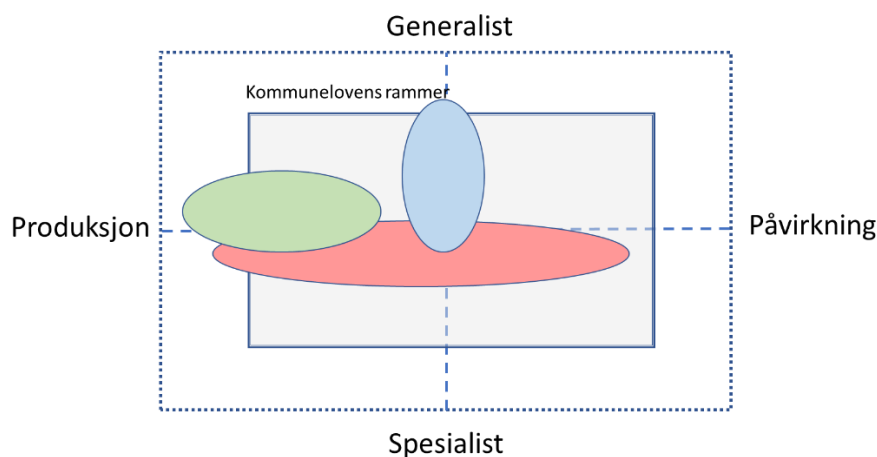
Lokalsamfunnsutvalgene har fra starten fremstått som en hybrid løsning. På den ene siden er utvalget oppnevnt av kommunestyret og, i likhet med kommunalpolitiske utvalg, fullt ut regulert av Kommuneloven og Asker kommunes saksbehandlingsreglement. På den annen side har utvalgenes mandat, som er nokså generelt og idealistisk utformet med svært få konkrete anvisninger, formuleringer som peker mot at utvalgene skal forestå stedsutvikling og skape stedsidentitet. Det vil si at utvalgene skal ta initiativ til og arbeide med trivselsfremmende, nyttige og hyggelig aktiviteter i sine respektive områder. Det krever arbeid med å innlede dialoger, samarbeid, kontakt og relasjoner med personer, grupper og lag i området. Slike prosesser må følges opp og fullføres. – Det er mitt inntrykk etter disse to første årene av prøvetiden, at kommunen legger størst vekt på og har størst forventninger til denne delen av virksomheten. Derimot finner jeg få forventninger eller føringer fra kommunen vis-a-vis utvalgene om at de skal være et tydelig, aktivt og viktige element i demokratiske prosesser i området. Med dette mener jeg; å være et ledd i det representative- så vel som i det deltakende demokratiet, i nærdemokratiet. Dette til tross for at det er nettopp det navnet som kommunen gav til forsøksprosjektet: Nærdemokratiske ordninger. Enhver tanke, bl.a. fremsatt fra min side, om i forsøksperioden å være så nytenkende, politisk fremsynt og kall det dristig, at man prøvde ut om utvalgene kunne få delegert myndighet fra kommunestyret til å treffe avgjørelse i egnede sakstyper, har falt på stengrunn. Heller ikke synes utvalgenes høringsuttalelser eller andre innspill å ha blitt vektlagt særlig mye i kommunen.

4. En tid for utprøving – med variasjoner

Etter at LSU'enes formelle rolle og handlingsrom var forsøksvis avklart, og pandemien var på retur, startet en periode med stor aktivitet og utprøving. Nå var jo det også selve formålet med ordningen, *å prøve ut en gitt nærdemokratisk ordning i praksis*, så fra forskersiden trakk vi egentlig et lettelses sukk (!), da ordningen endelig kunne begynne å spille. Tidsmessig falt dette sammen med ny-valg av medlemmer i de tre utvalgene. I realiteten ble det gjenoppnevning av de fleste – med utskifting av kun ett utvalgsmedlem i Tofte og Slemmestad. I Heggedal ble utskiftingen større, både med ny leder (rekruttert internt fra utvalget) og fem nye medlemmer.

Vi vil komme tilbake i seinere rapportering, med en nærmere utlegning av hvilke saker og hvilken profil de tre utvalgene utviklet i denne andre perioden av sin virketid. Vi har imidlertid eksperimentert litt med å sette saker og prioriteringer inn i en modell, se nedenfor. Slik det har utviklet seg, ser det ut til at Kommuneloven, slik kommuneadvokaten (og enkelte utvalgsmedlemmer) har tolket den, skaper en trangere ramme enn det LSU'ene ser ut til å ta i bruk. LSU'enes reelle aktivitet kan vi plassere langs to akser. Langs den ene akse (vertikalt) ser vi at LSU'ene enten fokuserer sterkt på en sak eller ett sakskompleks, slik Tofte LSUs stadig tilbakevending til samferdselspolitiske saker – eller de kan arbeide mer som generalister; å initiere eller påvirke saker som bygger lokalsamfunnskvaliteter i bred forstand, slik den siste periodens arbeid med trivselstiltak i Heggedal, fra Heggedal LSU er eksempel på. Den andre akse handler om *arbeidsform* mer enn innhold. Det går et skille mellom klassisk påvirkning på den ene siden og «produksjon» på den andre. Toftes brev til fylkesordføreren i Viken og deres avisinnlegg om mangelfull skoleskyss, er eksempel på det første, mens Slemmestad LSUs ombæring av blomsterhilsener til gamle og enslige til jul, er eksempel på det andre.

Figur 1. Illustrasjon på lokalsamfunnsutvalgenes handlingsrom

Figuren er en illustrasjon på mangfoldet og variasjonen i den måten de lokaldemokratiske ordningene i Asker. Vi har antydnet (foreløpig!) hvordan de tre LSU'ene (Tofte – rød, Slemmestad – grønn og Heggedal – blå) kan identifiseres med ulik vektlegging på de to uavhengige aksene. Vi understreker at dette i denne omgang er en illustrasjon av variasjon – ikke dokumentasjon av slik faktisk variasjon. For det første vil vi måtte gå mer systematisk gjennom de tre utvalgenes saker og aktiviteter med en nærmere vektlegging/beregning av slik aktivitet, før vi plasserer dette inn i figuren. For det andre er alle de tre LSU'ene *i bevegelse*. Å «fryse» dem fast i en posisjon i figuren vil kunne gi et misvisende bilde og undervurdere en slik dynamikk. Vi kommer tilbake til dette i vår sluttrapport. Figuren må derfor ikke brukes som noe mer enn den illustrasjonen den er ment å være.

5. En sterk koordinert lokalsamfunnsutvikling

Utvalgene er ikke den eneste satsingen Asker kommune har med hensyn til lokal innbyggermedvirkning som LSU'ene må ses i naturlig sammenheng med.

Det foregår en storstilt utvikling av innbyggertorg i Asker, med mye ressursbruk og høye målsettinger fra kommunen. I en rekke lokalmiljøer finnes Frivilligsentraler eller Nærmiljøsentraler – alle de tre stedene hvor det er etablert LSU finnes dette. Noen slike er kommunale, andre driftes selvstendig, men med kommunale tilskudd. Dette er i seg selv en blandet modell som kunne trenge en avklaring og kanskje en «oppdydding» i forbindelse med en helhetlig vurdering av kommunens innbyggermedvirkning og nærdemokrati? Vi lar dette ligge her, det ligger utenfor vårt mandat å vurdere/kommentere ytterligere.

I Asker finnes det 75 velforeninger³, og et kommunedekkende Asker velforbund⁴. Det finnes et antall nærmiljøforeninger/fora i tillegg til dette, hvor *Klokkarstua og Verket nærmiljøforum* er et vi har hatt et spesielt øye og kontakt med. Oppå, eller kanskje vi skal si «under» dette, finner vi FAU ved skoler, lokale foreninger og lag, boligforeninger og nabolagsforeninger – noen av disse også innmeldt som lag i Velforbundet.

I sum skaper dette på den positive siden av «regnskapet», et mangfold med mange anledninger og arenaer for kommunens innbyggere å engasjere seg og bli engasjert i ulike formater og former. På den mer problematiske siden kan man enkelt se at mangfoldet også kan bli sub-optimalt. Mye tid og en hel del ressurser, også kommunale kroner, går med til arenaer og aktiviteter som må kunne hevdes å gå litt «i beina» på hverandre. Dette siste er da også tatt opp av Asker Velforbund i møte/samtaler med kommunen. Vi har i også samtaler vi har deltatt i, og i observasjoner vi har gjort, fått inntrykk av at satsingen på medborgerskap i Asker kommune, ute i nærmiljøene hvor folk bor, kan være preget av «litt mye ukoordinert innsats på mange områder», som en informant uttrykte det i et forskningsintervju – «...med gode intensjoner», som vedkommende føyer til.

6. Foreløpige vurderinger med forsiktige frampek.

Nedenfor vil vi, ganske kort, i noen punkter oppsummere hvordan ovenstående kommentarer vil kunne utledes i noen pek framover mot Asker kommunes framtidige politiske organisering. **Igjen tør vi minne om at vår rolle ikke er å være rådgivere.** Våre observasjoner og funn i følgeforskningen kan følges opp av retningsvalg inn i forskjellige spor. Man kan kanskje hevde at vårt lodd kun er å spørre, ikke å svare – for å ty til en litt skjev sitering fra Ibsen. Vi gjør det i form av syv spørsmål nedenfor hvor vi vil avvike litt fra det ibsenske prinsippet med bare å spørre, ved også å våge oss også på noen litt åpne svar. Spørsmålene springer ut fra en kombinasjon av egne observasjoner og internasjonal diskurs om nærdemokratiske ordninger.

▪ Har mandatet vært klart nok – kjent nok, delt og opplevd relevant av aktørene?

Med tanke på at dette har vært en *forsøksordning*, kan det virke som om mandatets «unøyaktighet» kan ha vært en styrke i den fasen arbeidet har foregått i. Det har gitt rom for kreativ famling. Men skal arbeidet fortsette, kan det virke som om mandatet og oppgavene bør presiseres nærmere og f.eks. innplasseres tydeligere i bildet vi har illustrert i figur 1.

3

https://portal.styreweb.com/api/files/4653999/PgLRGfOiESgTfwfpGmS3w/Medlemsforeninger%20Asker%20Velforbund.pdf?DocLinkId=19012&ref=%2fpunkt_06%2funderpunkt_02%2f

⁴ <http://www.askervelforbund.no/>

▪ **Er ordningen forankret skikkelig i kommunen – politisk og administrativt?**

Formelt er ordningen med LSU i Asker godt forankret politisk. Med formelt vedtak om oppretting og årlige dialogmøter med Hovedutvalg for medborgerskap gir relativt god forankring. Et eget tjenesteområdesområde med egen direktør og stab knyttet til medborgerskap i kommunens organisasjon, virker også som en solid administrativ forankring. Det siste kan imidlertid være et damoklessverd. Det kan fungere slik at de andre tjenesteområdene ikke tar skikkelig innover seg, eller påtar seg ansvar for å myndiggjøre eller involvere LSU'ene i aktuelle saker. Det kan bre seg en bevisst eller ubevisst holdning om at «dette hører til en annen del av kommunen». Innspill og kommentarer vi har fått i intervjuer med LSU-medlemmer, og i møter hvor representanter for ulike tjenesteområder har vært representert, viser tydelige spor av dette. Forsøket med LSU som *en samlet satsing* i asker, på tvers av sektorer, synes noe svak.

▪ **Er satsingen fulgt opp med nødvendige ressurser? Penger og personell?**

Asker kommune har satset betydelige midler på LSU-ordningen både ved å overføre en pott penger, kr. 500 000 /år, til fordeling for lokale formål over hvert av de tre utvalgenes budsjetter. I tillegg er det knyttet kostnader opp til å følge opp utvalgene med betydelige personalressurser. Mye tyder på at utvalgene i større grad kan eller til og med bør «administrere seg selv», dersom ordningen fortsetter – og i alle fall om den bygges ut med flere utvalg. Det *kan* også være slik at den omfattende administrative hjelpen, som utvalgsmedlemmene i overveiende grad har vært takknemlige for, fører til at utvalgene blir mer «kommunale» enn ønskelig. Det er en finstemt balanse mellom autonomi og kommunalisme i arbeid med nærdemokratiske ordninger.

▪ **Hvordan fungerer utvalgene mht. roller, makt og innflytelse?**

LSU'ene i Asker har lite formell beslutningsmakt. Unntaket er at de har fått fullmakt til å fordele penger, etter egne vurderinger – langt på vei. De har fått retningslinjer, men våre funn viser at de ikke føler seg særlig bundet av dem. Andre beslutninger har de i tiltakende grad «tatt seg til» uten å uroes seg mye over Kommunelovens bestemmelser, konf. avsnittet om dette ovenfor. I Heggedal har de laget et eget «underutvalg» (uten støtte i loven for slikt), og i alle tre utvalgene har de satt i gang tiltak i egen regi, et godt stykke utenfor en streng fortolkning av lovens rammer.

Den tiltakende synliggjøringen av utvalgene har aktualisert nødvendigheten av å gjøre en tydeligere grensedracting mot andre lokalsamfunnsinnsatser. Vi er i følgeforskningen blitt kontaktet fra ett av de tre stedene, utenfor stedets LSU, med en henvendelse som tydelig viser at roller, oppgaver og ansvar vikler seg inn i hverandre, med spor av frustrasjon og antydningssvis aggresjon.

▪ **Underbygger ordningen demokratiske verdier?**

Et viktig grunnlag for ordningen med lokalsamfunnsutvalg, i relieff mot en rekke andre lokalsamfunns-initiativer og organer nevnt ovenfor, er *den demokratiske dimensjonen*. Utvalgene skal, sammensatt av syv personer fra lokalsamfunnet etter gitte kriterier, virke vitaliserende for demokratiet. Saker som skal opp i besluttende fora, skal forberedes og forankres bedre i lokale miljøer enn de ellers ville vært. Medborgerskap gjennom lokalsamfunnsutvalg skal gjøre de folkevalgte bedre i stand til å fylle sin rolle som representanter for innbyggerne i hele kommunen. Det forutsetter nær og sannsynligvis hyppig kontakt mellom personene i de lokale utvalgene og politikerne i sentrale utvalg, formannskap og kommunestyre. Vi kan ikke si at dette har vært et tydelig tegn i LSU-arbeidet så langt, og om utviklingen har beveget seg i noe retning under forsøket, kan det tyde på at det har blitt større avstand mellom sentrale politiske organ og LSU'ene. Et skriftlig innspill vi har fått, tar dette opp med en påpeking av at det aktuelle lokalsamfunnsutvalget i økende grad oppdager saker i lokal-avisa, som de selv mener at de burde vært konsultert om.

Forskning på feltet viser til at innbyggermedvirkning kan føre til at politiske vedtak kan *treffe bedre* ved at viktig informasjon om behov, ideer til løsninger og konsekvenser kommer «på bordet». Involvering av innbyggere kan lette iverksetting av tiltak fordi lokal forankring kan bidra til redusert konfliktnivå og større forståelse av hva som er nødvendige i en offentlig kontekst med mange hensyn å ivareta. Medvirkning som virker gir læring for både politikere og innbyggere fordi politikernes får innsikt i befolkningens ønsker og behov, og lokalbefolkningen får kunnskap om politikernes jobb med prioritering. Ordningen med nærdemokrati skal, ifølge teorien, gi det representative demokratiet større «responsivitet» ved å reagere raskere og mer adekvat på lokale problemstillinger enn om alle saker «fjernstyres» i større grad fra rådhuset. Det vil i så fall skape større tillit til demokratiet i befolkningen. – Alt dette forutsetter en tett kontakt og tillitsfull nærhet mellom politikere og saksbehandlere «på rådhuset» og aktører i nærdemokratiet ute i bygder og bydeler. Dersom ordningen med LSU skal fortsette/utvides, vil slik nærhet måtte vurderes som en tydeligere del av ordningen, slik vi ser det. Vi vil imidlertid understreke at vi ikke har datagrunnlag for å kommentere hvordan lokalbefolkningen opplever demokratiet i Asker, selv om vi i gjennomgangen av innbyggerundersøkelsen av befolkningen i Asker på kommunestyrets seminar på Holmen, så interessante- og løfterike tall om lokalbefolkningens holdninger til demokrati mv.

▪ **Underbygger lokaldemokratiske ordninger en patriotisme som undergraver kommunereformen?**

I Danmark viser noe av forskningen på nærdemokratiske ordninger at de enkelte steder som mistet sin selvstendighet i den danske kommunalreformen, har brukt sine nye lokalsamfunns-organer som en motkraft mot «kommunesammenlegningen», som det heter der sør. Vi finner ingen slike tendenser i de tre LSU'ene vi følger. Tvert om ser det ut som om opprettelsen av de tre har gjort kommunesammenslåingen mer smidig og tjent til å redusere opprinnelig motstand mot vedtaket blant personer og miljøer i deler av Hurum og Røyken.

▪ **Opplevs deltakelsen i det lokaldemokratiske arbeidet å være verdt innsatsen?**

Motivasjon for arbeid i lokaldemokratiske fora er en viktig, sannsynligvis den viktigste driveren for ordningen. Temaet har vært (og er fortsatt) et tema for følgeforskningen. Vi kommer tilbake til temaet, basert på ny data/nye surveyer i juni.

I korthet viser bildet foreløpig, noe fallende motivasjon. Vår vurdering er at det ikke skyldes at LSU har fått mindre betydning lokalt. Tvert om virker det som om LSU i den siste halve delen av sitt virke har satt tydeligere spor etter seg lokalt enn i den første fasen. Som nær-demokratisk faktor derimot, opplever nok medlemmene (jevnt over) at de har fått en mindre betydning i Askersamfunnet. Om de reelt sett har fått mindre makt er vi usikre på, vi tror snarere at differansen mellom hvor mye innflytelse de *trodde* (og håpet) de ville få, og den innflytelsen de *reelt sett har fått*, slår inn på redusert motivasjon. Dessuten har arbeidet krevd mye mer tid og krefter, særlig fra lederne av utvalgene, enn de hadde sett for seg. Dette slår naturligvis også inn på deres personlige kost/nytte vurdering, med betydning for motivasjon. Det forholdet at de alle, så langt vi vet, også opplever godtgjørelsen for arbeidet som «urettferdig lav», som en av dem uttrykte det, spiller inn på motivasjonen.

En eventuell videreføring av dagens modell eller en tilpasset ordning, bør etter det vi har anført ovenfor, fokusere spesielt på elementer som har med motivasjon å gjøre.

7. Noen konkrete punkter

I en slags sluttnote før vi avslutter notatet i siste kapittel tilbake i en litt mer overordnet betraktning om kommunen som system og lokaldemokratiske ordninger i lys av dette, vil vi liste opp noen punkter med noe mer karakter av råd, enn vi har gitt rom for ovenfor.

- Lokaldemokratiske ordninger må foregå lokalt. Det betyr, slik vi ser det, at det bør være et LSU i alle definerte lokalmiljøer – dersom modellen med LSU videreføres.
- Lokaldemokrati bør, om det fortsetter, ikke være et ekstraordinært tiltak (som i dag), men snarere «den måten vi håndterer det kommunale demokratiet på», dersom det skal videreføres.
- En satsing som den vi nå ser i kommunen, ser ut til å måtte bygge på klare roller og ansvar ift. *andre ordninger* lokalt, særlig virker det som om dette må ses i sammenheng med Innbyggertorg og Nærmiljøsentra/Frivilligsentraler.
- Det er temmelig klart at fortsatt satsing på nærdemokrati, vil være avhengig av dedikerte, men ikke dominerende ressurser fra kommunen; både økonomisk og administrativt.
- Selv om forsøksperioden er over, er det nødvendig med toleranse for «feil». – Nærdemokratiske ordninger og andre lokale tiltak/medborgerskap trives ikke under stramme kontrollregimer.
- Punktet ovenfor forhindrer ikke at nærdemokratiske ordninger kan underlegges en viss utålmodighet med ønsker og krav om synlige resultater.
- Nærdemokratiske ordninger og lokalt medborgerskap trives i en kultur av stor åpenhet og lav terskel/høy beredskap for initiativ utenfra. Nærdemokratiske ordninger og medborgerskap vil generere initiativer, og de må ikke (alltid) falle døde til jorden på rådhuset eller andre steder der ideer forventes å bli planer og handling.
- Det vil ganske sikkert styrke enhver nærdemokratisk ordning om den koples sammen med brukervennlige og relevante digitale verktøy⁵.

8. En sluttkommentarer om en grunnleggende utfordring på systemnivå

Flere norske og internasjonale forskningsarbeider viser at det er systematiske utfordringer knyttet til kommunalt arbeid med medborgerskap og samskaping. Vi finner utfordringene også i vår følgeforskning i Asker. Vi vil gjøre fylldigere rede for dette i prosjektets rapportering i juni, men fordi vi oppfatter at forholdet er relevant i den situasjonen dette notatet skal settes inni, kommenterer vi det også kort her.

Planlegging av framtiden

Etter to verdenskriger, i en periode med store folkehelseutfordringer, vokse krav og forhåpninger om å skape en bedre framtid fram, gjennom *planlegging*. Den plandominerte velferdsstaten fikk støtte

⁵ Dette siste er et stort selvstendig tema, som vi skrev inn som en opsjon i vårt opprinnelige prosjektilbud for følgeforskningen. Det ble ikke tatt med, og vil derfor heller ikke utvikles nærmere i dette notatet eller i øvrig rapportering fra vår side. Det har ikke vært en dimensjon verken i forsøket eller forskningen.

fra høyre til venstre i det politiske landskapet. Det var også bred støtte fra sivilsamfunn og næringsliv. Helse, omsorg, samferdsel, kloakk og kultur – alle samfunnsområder ble underlagt systematisk, rettferdig og universalistisk (allmenn) politikkutforming gjennom planer. Prinsippene avløste barmhjertighet og et mer vilkårlige personlige engasjementer som grunnlag for velferdssamfunnets utvikling – også i Asker. *Public planning* ble det dominerende regimet. Prinsippet gjelder fortsatt, men planene er blitt supplert med tall.

Kontroll og kalkulering av framtiden

Etter hvert ble oppgavene for velferdsstaten, ikke bare mange – de ble også mye mer komplekse. Kompleksiteten ble vanskelig å løse med tematiske planer og profesjonsoppdelt forvaltning. Offentlig sektor ble anklaget for ineffektivitet og beskyldt for treghet og lite fleksibilitet. De samme utfordringene hadde de i de store amerikanske industrimiljøene som hadde vokst fram etter krigen. Måneraketter, datamaskiner og andre industriprodukter kunne ikke lenger produseres på enkle samleband, og markedet endret seg raskere enn produksjonsplanene. Akademikere ved amerikanske handelshøyskoler og universiteter utviklet da en ny modell. S sammensatte produkter ble delt opp i enkelt-deler hvor hver del ble kvalitetssikret, kontrollert, budsjettert og kalkulert for seg, før det så ble satt sammen igjen. Politikere og byråkrater over hele (den vestlige) verden synes det var en utmerket idé. Prinsippene ble temmelig ukritisk, og fremfor alt raskt (noe som ble ansett som en verdi i seg selv) implementert i store deler av offentlig sektor – også i Asker. Det er dette vi som kjent kaller New Public Management (NPM).

Forskjellighetens fornuft

Enkeltborgere har på samme måte som politikere, byråkrater og organisasjoner i sivilsamfunnet, sine egne interesser og preferanser for hvordan samfunnet skal/bør utvikles. Om vi liker det eller ikke så har alle aktører en viss forforståelse av saker og forhold som er oppe til debatt. De (vi) følger våre preferanser og forsøker å realisere våre egne interesser i størst mulig grad. Mange av oss, kanskje utenom det partipolitiske miljøene, har kun vage- og ofte flertydige forestillinger om våre egne preferanser og interesser. Det preger likevel vår tenkning og handling. Manglende utvikling og framdrift i lokal samfunnsutvikling kan derfor enten skyldes konfronterende polemikk i situasjoner hvor ulike virkelighetsforståelser (eller prestisje) står bevisst og steilt mot hverandre, eller så kan det skyldes at ulike underliggende interesser og preferanser floker seg uten at aktørene helt forstår hvorfor. I offentlig planlegging og Excel-basert organisasjon og ledelse kommer ikke slike underliggende ulikheter alltid til overflaten i samtaler og prosessert rundt samfunnsutviklingen. Skinnenighet og overflatisk enighet om kolonnenes sluttsummer dominerer (se fotnote 1, side 1).

Vi ser at en ny, åpen håndtering av *diversitet* har de siste 10-15 årene vokst ut av skyggene fra planlegging og kalkyler. – Ikke *i stedet for*, oftere *i tillegg til*. Nye former for samarbeid som defineres av en konstruktiv holdning til- og nærmest en dyrking av *forskjellighet som en skapende verdi*, ligger i bunnen av den framvoksende diskursen (og praksisen) som kalles samskaping/co-creation. Prosessene foregår åpent og dialogisk «nedenfra» i samskaping, i stedet for polemisk og instruktivt ovenfra i form av styring – litt forenklet sagt.

Så langt, så godt. Men så floker det seg igjen. Det som i det ovenstående fremstår som tre ulike former for institusjonell logikk representerer ulike *tankemønstre* som forplanter seg i *handlingsmønstre* og *praktisk politikk*. De tre tanke- og handlingsmønstrene kan trække i veien for hverandre. De eksisterer som sagt delvis ved siden av hverandre, men altså også i noen tilfeller *inni hverandre*. Det er i de siste tilfellene det oppstår problemer som vi synes å se, også i Askers prosesser knyttet til medborgerskap og politisk struktur.

En kommunal drift av lokalsamfunnsutvalg etter klassisk institusjonell logikk fra offentlig forvaltning og NPM, vil kunne underminere sine egne målsettinger. Det samme gjelder for så vidt også utvikling og utbygging av andre medborgerskap-satsinger hvor særlig ordningen med *Innbyggertorg* kan være utsatt.

Basert på empirisk forskning om medborgerskap og samskaping, spesielt i Danmark, de siste årene også i Norge, ser vi at lokal forankring sannsynligvis må gjøres i tråd med en sivilsamfunnslogikk som i større grad bygger på samskapingens åpen dialog med en utforskende holdning uten forhåndsdefinerte maler, verken i format eller innhold. Det forutsetter at Asker kommune, i dette tilfelle, i så fall utvikler en nye rolle – at kommunale ledere, i politikk og forvaltning, utvikler et nytt adferdsmønster i måten å være kommune på. Slike paradigmeskifter har foregått før – men de er krevende, og de krever mer enn vedtak. De fleste vil si som en himmelfallen Peer Gynt «*Å tenke det, ønske det, å ville det med – men å gjøre det? - Nei, det skjønner jeg ikke!*». Asker kommune har de rette planene, budsjettene og langt på vei også en vilje til endring. Spørsmålene i dette notatet peker derfor i stor grad mot måter å *gjøre* det.

Forsøket med LSU i Asker peker på mange måter, beskrevet i dette notatet, på en ny måte å være kommune på. Men våre foreløpige funn peker nok foreløpig mot at de konvensjonelle og innarbeidede måtene å *være* kommune på kan fungere som hinder på veien mot å være kommune på en ny måte – om det er et mål.

Asker
kommune

Saksframlegg

Arkivsak
20/32826-35

Saksbehandler
Tora Sandnes

Behandles av
Tofte lokalsamfunnsutvalg

Møtedato
19.04.2023

Referatsaker til møte 19.04.23

Klikk her for å skrive inn tekst.

Saksframlegg

Arkivsak
23/05129-1

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
02.05.2023

Orientering om tilrettelegging for næringsliv og tettstedsutvikling i Tofte/Asker syd

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Gjennomgangen av arbeidet med å legge til rette for næringsliv og tettstedsutvikling i Tofte og i Asker syd, tas til orientering.

1. Sammendrag og konklusjon

Denne saken handler om strategisk utvikling av næringsliv og tettstedsutvikling i Tofte/Asker syd. Dette er en viktig og spennende del av Asker kommune og det arbeidet som gjøres henger godt sammen med kommunens temaplan for næring 2020-2032 som ble vedtatt høsten 2021. Den overordnede visjonen for Asker kommunes næringspolitikk er å bli ledende i landet på næringsutvikling.

Asker kommunes strategiske temaplan for næring har som mål å skape flere lokale arbeidsplasser, øke verdiskapningen og få flere bedrifter til å etablere seg, og bli, i Asker. Kommunens rolle er i all hovedsak å være pådriver og å agere utløsende for å skape ønsket aktivitet i næringslivet, ikke selv være en aktør. Kommunen kan stimulere til utvikling i ønsket næringspolitisk retning.

For å sikre et lokalt fokus på Tofte/Asker syd arbeides det med nye lokale strategiske næringstiltak og prosjekter med utgangspunkt i lokale fortrinn, ressurser og behov. Dette vil kunne bidra til en god lokal næringsutvikling og vekst gjennom et samarbeid mellom ulike næringsaktører, å samle tilgjengelige ressurser og på den måten oppnå synergier gjennom en helhetlig tilnærming om næring- og samfunnsutvikling syd i kommunen.

En ny områdeplan for Tofte er førstegangsbehandlet og denne vil gi ny næringsutvikling, eksempelvis Silvia Green Fuel. En tiltaksplan for reiseliv og

opplevelsesnæring er under arbeid og det vedtatt et nytt næringsfond rettet mot gründerbedrifter. Asker kommune har startet en salgsprosess for kommunens eiendom knyttet til et tidligere helsetun. Dette vil bli solgt til bolig og næring.

Innbyggermedvirkning og samskaping med frivillighet, næringsliv, lag og foreninger er av avgjørende viktighet for å skape bærekraftige tettsteder og lokalsamfunn. Lokalsamfunnet på Tofte er aktivt medvirkende gjennom lokalsamfunnsutvalget, samarbeidet med blant annet Statkraft om tettstedsutvikling og gjennom innbyggertorget som er et naturlig møtepunkt.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

I sak 63/22 ble det vedtatt et punkt 9 som sa «Kommunedirektøren bes fremlegge egen sak om strategi for tilrettelegging for næringsliv og tettstedsutvikling for Tofte/Asker syd.» I denne saken vil kommunedirektøren redegjøre for det strategiske arbeidet kommunen gjør for å styrke og tilrettelegge for næringsutvikling i Tofte og de planer som foreligger for en bærekraftig tettstedsutvikling av det sydligste av kommunens ni lokalsentre. Det vil ikke bli utarbeidet en egen strategi for næringsutvikling og tettstedsutvikling knyttet til Tofte, da dette arbeidet gjøres - eller er planlagt for –innenfor ulike deler av kommunens virksomhet. Denne saken vil vise pågående og planlagte arbeider på en helhetlig måte.

2.1. Om lokalsenteret og lokalsamfunnet Tofte

Tofte er et tettsted ved Oslofjorden på Hurumlandet i Asker kommune, tidligere i Hurum kommune i Buskerud. Tettstedet er det nest største i Hurum. Tofte er et av Asker kommunes ni lokalsentre og ligger helt syd i kommunen. Asker sentrum er kommunesenter, og de ni lokalsentrene skal være gode møteplasser i nær tilknytning til kollektivtilbud. Ved å utvikle lokalsentrene rundt kollektivknutepunkter, er målet å redusere innbyggernes behov for bil for å komme seg til arbeid, skole, barnehage, fritidsaktiviteter og servicetilbud.

Tofte utgjør en relativt liten del av Askersamfunnet og Toftes andel av arbeidsplasser, verdiskaping og befolkning er ca. 1-3 % av hele Asker kommune.¹ Etter nedleggelsen av Tofte Industrier i 2013 er det liten arbeidsplassvekst og det er mindre endring i befolkningsstørrelsen siste fire år. Tofte har færre unge og flere eldre/pensjonister enn gjennomsnittet i Asker kommune. Nye boliger i lokalområde Tofte er 20 nye boliger siste tre år. Dette utgjør 1 % av de 2104 nye boligene i

¹ Antall sysselsatte i postområdet Tofte er 980 (2,1 % av Asker) hvilket er 57 flere siden 2015. Antall arbeidsplasser er 421 (1,1 % av Asker) og det er 19 flere enn i 2015. SSB (2020). Iht SSB (2022) er befolkningen på Tofte 3064 (ca 3,1 % av Asker). Befolkningen i kommunen samlet har økt med 4 % i samme de siste 4 år. Lokalområdene Holmen (12 %), Heggedal (9 %) og Sætre (5 %) har alle økt mer enn 4 %. Lokalområde Tofte økte med 1 %. Lokalområde Spikkestad, Vollen og Dikemark har alle 0 %.

Asker.² I gjeldende kommuneplanens arealdel (2016-2020) er 233 mål regulert til næring i postområdet, mens 1231 mål er avsatt for fremtidig næring.

Tofte er i kommuneplanens samfunnsdel pekt ut som ett av ni lokalsentre i Asker kommune, og er et prioritert vekstområde for kommunen. Samfunnsdelen har vurdert at det er samfunnsøkonomisk forsvarlig å legge til rette for utbygging i vekstområder i Tofte. Tofte skal opprettholdes, styrkes og planlegges for å kunne fungere som et tettsted på sørspissen av kommunen.³

Områdeplan for Tofte bidrar til dette ved å legge til rette for etablering av viktig næring og industri som skal bevege Tofte mot lavutslippsamfunnet. Områdeplanen skal sikre at industri og næring kan etablere seg raskt og effektivt på Tofte. Store deler av planområdet er derfor ikke underlagt krav om detaljregulering slik at man kan gå rett på byggesak. Områdeplanen bygger videre på Toftes særegenhet og karakter. Tilgangen til fjorden styrkes og alt legges til rette for at Tofte kan utvikles med bærekraftig industri, næring, boliger og offentlige rom mot fjorden.⁴

2.2. Næringslivet i Asker generelt og i Asker syd spesielt

Av de 17 næringsområdene som beskrives i SSBs statistikk over næringslivet i Asker, ser det ut til at de fleste vil ha en arbeidsplassvekst som samsvarer noenlunde med bosettingsveksten i samme område. Noen næringer, som landbruk, skog, mineraler samt arealkrevende industrivirksomheter, er basert på unike og stedbundne fortrinn og arbeidsplassveksten i disse områdene vil dermed ikke kunne fremskrives koblet til befolkningsveksten.⁵

For områdene Røyken, og delvis Hurum, er det mange lokale offentlige arbeidsplasser, men totalt for få lokale arbeidsplasser i forhold til arbeidsstyrken. Dette medfører en betydelig andel utpendling for mange som bor i disse områdene. Omsetning for bedrifter med hovedkontor i Tofte er kr. 773 mill. hvilket utgjør 0,9 % av omsetningen for bedrifter i Asker totalt. Omsetning i detaljhandel er kr. 242 mill. (2,1 % av total omsetning i Asker). Dette siste er en økning på kr. 84 mill. siden 2015.⁶

Etableringsvilligheten i Asker er generelt høy. Gjennom Etablerertjenesten⁷ ble det gitt 200 individuelle veiledninger og gjennomført ulike 44 kurs for 470 etablerere.

² Definisjonen av lokalområdet Tofte er noe forskjellig hos SSB (postområde) og Asker kommune (plansone).

³ [Ny kommuneplan for Asker kommune 2022 - 2034 | Asker kommune](#)

⁴ Kommunedirektøren tar i sin innstilling forbehold om at naturmangfold og sikring knyttet til grunnforhold er ivaretatt før endelig behandling. Sak

⁵ Av disse er det kun arealkrevende industrivirksomheter som utgjør en nevneverdig andel av arbeidsplassveksten. Røyken Næringspark er et slikt eksempel og arbeidsplassveksten her vil dermed kobles mot Sætre (og Åros) som lokalområde og være proporsjonalt større enn bosettingsveksten.

⁶ SSB og Brønnøysund (2021). Tallmateriale bestilt av Asker kommune i forbindelse med utarbeidelsen av temaplan næring.

⁷ Etablerertjenesten drives av RE Gründerhus og næringsforeningene.

Asker Næringsforening har i 2022 arrangert om lag 35 ulike seminarer og fagdager for 600 deltagere (medlemsbedrifter og andre). RE Gründerhus har i tillegg arrangert ulike samlinger og tiltak innen sirkulærøkonomi for gründere og næringsliv i Asker.

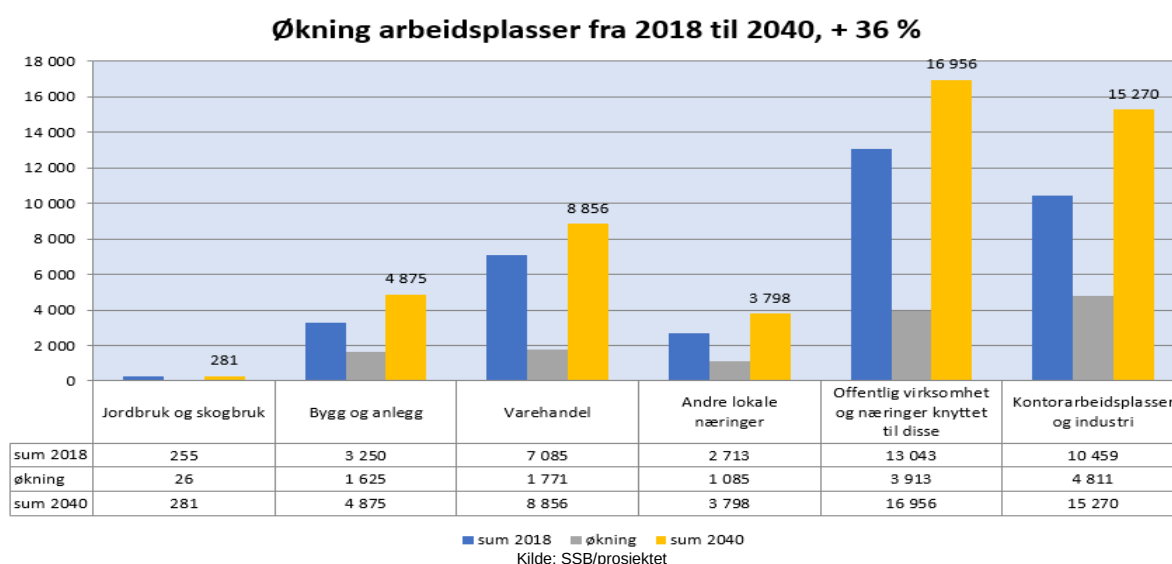
Av henvendelser knyttet til næringsetablering i Asker kommune er hovedmengden knyttet til datasenter, solcelleteknologi på vann, produksjon av strøm og varme fra avfall, oppdrett på land, padel-haller, løsninger for sensorteknologi, etablering av varehandel, dialog om regulerings- og dispensasjonssaker samt henvendelser knyttet til byggesak.

Graden av næringsetablering i sentrale Asker skiller seg fra Asker syd (tidl. Røyken kommune og Hurum kommune). Sviktende markedskrefter krever særlig tilrettelegging for arealkrevende virksomheter i denne delen av kommunen. Stimulans som gir økte investeringer innen lager og logistikk, landbruk, sirkulærøkonomi og kraftkrevende virksomheter er, slik kommunen vurderer det, helt avgjørende for å snu utviklingen med tapte arbeidsplasser og stor utpendling. Disse arbeidsplassene må bygges på lokale fortrinn, ha god verdiskapning og være attraktive for egne innbyggere og den kompetansen som bor der.

2.3. Scenarier frem mot 2040

De seks viktigste næringene i form av antall arbeidsplasser er offentlig virksomhet (helse og sosial samt utdanning), varehandel og reparasjon av motorvogn, bygg- og anleggsvirksomhet, industri (energi, olje og gass), teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift. Områdene har en samlet arbeidsplassvekst på i overkant av 13.000 frem mot 2040, hvorav 65% antakelig vil komme i sentrale Asker. Tabellen under viser vekstprognose fordelt på hovednæringene.

Figur 1.

Som figuren viser, er økningen i arbeidsplasser fra 2018 til 2040 på 36%. Av disse er bygg og anlegg størst med 50%, deretter kontor/industri (energi, olje og gass) som

forventes en 46% økning, offentlig virksomhet 30%, varehandel 25% samt jordbruk 10 %. Andre lokale næringer er forventet å øke 40%.

Den årlige forventede arbeidsplassveksten frem mot 2040 er lavere enn Asker historisk har hatt, med unntak av Sætre, Tofte og Klokkestua, der det forventes en økning drevet av vekst på Tofte og vekst tilknyttet Røyken Næringspark.

2.4. Tiltak for å stimulere næringsvekst i temaplan næring

I 2023 vil kommunen fortsette å prioritere tiltak på temaplanens åtte strategiske innsatsområder, gjennom ti prioriterte tiltak hvert år.⁸ Hele bredden av kommunens organisasjon, med om lag fem årsverk samlet i et næringsnettverk samt tre eksterne partneravtaler, bidrar til å understøtte mål og strategier i næringsplanen. Generelle pådrivertiltak kommer i tillegg, og er en del av Asker kommunes daglige næringspolitiske arbeid. Ekstern finansiering/tilskudd bidrar til økt kapasitet i det næringspolitiske arbeidet.

Under er en oversikt over strategier knyttet særlig til næringsvekst i temaplan næring. Noen av disse vil bli ytterligere utdypet i de påfølgende underpunktene.

<i>For å imøtekomme unge bedrifters behov for kundereferanser skal Asker kommune jevnlig gjennomføre FoU /pilotprosjekter på relevante tjenesteområder som velferd, miljø, eiendom osv.</i>	<i>For å styrke tilstedeværelsen av akademiske institusjoner skal Asker kommune sammen med akademia og relevante kompetansemiljøer skissere hvordan etablering av en campus innen bærekraft/sirkulærøkonomi kan gjennomføres</i>
<i>Styrke fagopplæringen, herunder dialog med fylkeskommunen og relevante kompetansemiljøer, om etablering av sirkulærøkonomi som fagretning i videregående opplæring i kommunen</i>	<i>Samarbeide aktivt med handelsstand og sentrumsforeninger om å stimulere til mer opplevelseshandel</i>
<i>For å øke lokal matproduksjon og matsikkerhet skal Asker kommune sammen med næringsaktører utvikle og distribuere Smaken av Asker kart og arbeide for digitalisering av dette</i>	<i>Understøtte en aktiv Etablerertjeneste sammen med Viken fylkeskommune og Bærum kommune</i>
<i>Medvirke til utvikling av tilleggsnæringer på gårdene og at tilbyderne får rettmessig kompensasjon for tjenester inn mot kommunen</i>	<i>For å øke sysselsettingen i landbruket skal Asker kommune sammen med landbruket og interesseorganisasjoner stimulere til inspirasjonstiltak der kommune, virkemiddelapparatet samt ulike fagnettverk bidrar aktivt</i>
<i>For å kapitalisere på lokale fortrinn skal Asker kommune sammen med interesseorganisasjoner og lokalt næringsliv aktivt sette sirkulærøkonomi-teknologi og -tjenester på agendaen og på sikt sikre oss en nasjonal posisjon på området</i>	<i>For å stimulere til flere besøk fra bosatte og kortreiste gjester skal Asker kommune utforme og forankre revidert handlingsplan for opplevelsesnæringen basert på kystkultur, historie og reiseliv, herunder også inkludere Askers attraktivitet for tilreisende grupper og bedriftsbesøk</i>

⁸ [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

<i>Bidra til at kommunale anskaffelser åpner for ny teknologi og nye tjenester fra lokalt næringsliv og unge bedrifter, herunder også økt bruk av innovative anskaffelser</i>	<i>Utvikle Akademiet, et nyskapende kompetanseprogram som bidrar til at flere sosiale entreprenører lykkes. Innvandrerkvinner er valgt som målgruppe</i>
<i>Utarbeide helhetlig plan for næringsarealer langs E134. Samarbeid mellom Asker kommune, Asker Næringsforening, Grunneiere og Askerhalvøya Eiendom AS. Arbeidet sees i sammenheng med Investeringer i Asker funksjonen</i>	<i>For i sikre søkelys på lokale anskaffelser skal Asker kommune årlig rapportere på varer og tjenester som er handlet lokalt, herunder andelen kategorier som ikke er omfattet av rammeavtaler</i>
<i>For tydeligere og mer tidsriktig profilere Asker som bo, besøk og næringskommune skal Asker kommune utrede og utforme forslag til revidert mediestrategi der Asker sine fortrinn og satsninger formidles, herunder også vurdere bruk av nye plattformer og mediekkanaler</i>	<i>For å bidra til utvikling av lokale leverandører skal Asker kommune jevnlig og utenom konkurranse informere lokalt næringsliv om kommunale anskaffelser og tilhørende tilrettelegging for økt lokal deltakelse</i>

2.5. Konkrete strategiske næringsutviklingstiltak for å følge opp temaplan næring
 Det har blitt utarbeidet to politiske saker (i henholdsvis 2022 og 2023) med oversikt over prioriterte tiltak fra temaplanen og pågående prosesser og valg av strategier.⁹
 Under følger en utdyping av særlig relevante tiltak.

2.5.1. Tilskuddsordning for organisert nærings- og stedsutvikling finansieres over næringsbudsjettet og for 2023 er det satt av tilskuddsmidler på ca. kr. 2,5 mill. som er søkbare for lag, foreninger og unntaksvis for bedrifter.

Tilskuddsordningen skal bidra til samskaping rundt nærings- og stedsutviklingen i Asker kommune, prioritere søknader som kommer flest mulig til gode, herunder innbyggere, besøkende og øvrig næringsliv samt stille krav til søknadens innhold og rapportering av effekter fra innvilgede midler.

Asker kommune ønsker å bidra til at flere gründere lykkes og at det skapes flere arbeidsplasser i regionen. Erfaring viser at gründere som sitter i miljø med flere gründere har mer sannsynlighet for å lykkes. Derfor har Asker kommunen valgt ut fire etablerte kontorfellesskap (innovasjonssenter/co-working-miljøer) der gründere har mulighet til å søke husleiestøtte. Tilskuddsordningen vil snarlig kunngjøres på kommunens websider og søking foregår gjennom en søknadsportal.

2.5.2. Næringsutviklingsfondet skal fremme innovasjon og/eller omstilling i Askersamfunnet og bidra til bærekraftig utvikling av næringsområder med særlige muligheter.¹⁰

⁹ [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#) og [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

¹⁰ [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

Fondets hovedmål er å bidra til flere lokale arbeidsplasser i Asker kommune gjennom å fremme etablering av ny virksomhet og/eller videreutvikle eksisterende bedrifter i bærekraftig retning. Tildelinger fra fondet skal være utløsende for annen tilleggsfinansiering fra virkemiddelapparatet eller det private næringsliv og omvendt. Næringsutviklingsfondet vil snart kunngjøres på kommunens websider.

2.5.3. En viktig kobling mellom oppvekstsektoren og landbruket understøtter strategi om bærekraftsdimensjonene i undervisningen, sysselsetting og innovasjon i landbruket.

Barn og unge skal få mulighet til å utvikle verdier, kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige for å ta miljøbevisste valg. Dyrking av vekster gir unike muligheter for å engasjere elevene og styrke arbeidet med bærekraftig utvikling og livsmestring i skolen. Kommunen har et prosjekt, Grønne klasserom og skolehager, der barneskoler deltar på kompetanseutvikling sentralt og deler erfaringer og får inspirasjon til dyrking av vekster i og utenfor klasserommet. Det er et mål å videreutvikle og styrke denne innsatsen i samarbeid med gårder og landbruksnæringen i Asker.

Asker kommune ønsker at flere barn skal få besøke en gård i sitt nærområde. Her skal elevene få være med i arbeidet, og lære mer om praktisk arbeid på en gård og om matproduksjon generelt. Dette skal foreløpig være et pilotprosjekt for å høste erfaringer, slik at det kan være grunnlag for en eventuell oppskalering i årene fremover. Gode erfaringer kan på sikt være grunnlag for søknader om ekstern finansiering.¹¹

2.6. *Handlingsplan for opplevelsesnæringene – et løft for tettstedsutvikling*

Tofte er i ferd med å transformeres fra et tungt industristed til å bli Askers riviera. Det er en rekke strender midt i sentrum og det er lokalt næringsliv som byr på varierte tilbud av kultur og handel. Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæringene er oppfølging av både en strategi i temaplan næring og en politisk bestilling. En foreløpig plan ble politisk behandlet i 2022 og planen vil bli konkretisert og bearbeidet i 2023.¹² Det er vedtatt å gå videre med tre produktkonsepter for reiseliv og opplevelsesnæringene i Asker. Disse er;

- Skattkisten
- To fjorder, en kyst
- Bærekraftige arrangementer.

Målgruppe for planen er kommunens egne innbyggere. Sekundærmålgruppen er Oslo-regionen, det vil si de som bor to timer i omkrets fra Asker, hvilket er snart 1,5

¹¹ Prosjektet er, etter en minikonkurranse, planlagt satt i gang høsten 2023 og finansieres over næringsbudsjettet i samarbeid med tjenesteområde Oppvekst, SEIL og Landbrukskontoret.

¹² [Politiske møter og dokumenter | Asker kommune](#)

millioner. Innen disse målgruppene skal handlingsplanen nå folk som er glad i turer, familier, kulturinteresserte og arrangører.

Handlingsplanen er bygget på flere temaplaner og den vil ha føringer for utvikling av reiseliv på ulike lokalsenter og nærsentre. Tofte, med nærliggende nærsentre, er typisk for et slikt område. Dette er et område som har stort potensiale innen reiseliv. De fleste hyttene i Asker ligger i dette området, når Filtvet- og Holmsbu-områdene også inkluderes. Holmsbu, Rødtangen og Sagene kan knyttes sammen med opplevelser, kunstnerkoloni, kulturminner, badeliv og et lite stykke polarhistorie. Holmsbu resort utvikler sitt område med flere hytter, restaurant, velkomstsenter og aktiviteter i sjøen, flere gårdsutsalg er gode produsenter av lokalmat. Hele sydspissen området er en samling av kulturminner med ladested, kunstnerkirke, en av Norges eldste bosetting. Rødtangen som badested og museum med representanter fra Norges lengste malerkoloni.

Kommunen har bidratt til forbedret lokaltransporttilbud gjennom tilskudd til Tøffetog mellom campingplassene Rødtangen og Knatvold og gjennom Holmsbu. Dette reduserer mye småkjøring i sommerhalvåret mellom disse stedene. Tofte sentrum og Filtvet har strender, et levende næringsliv og båthavner. Slik kommunen ser det, har sydspissen med Tofte og de nærliggende små tettstedene rundt et stort potensial. Det er videre planlagt en stor båthavn og gjestehavn rett ved Statkraft sitt næringsområde i enden av Tofte sentrum.

2.7. Næringsutviklingsprosjekter i Tofte

Det pågår en rekke viktige prosjekter og prosesser for å øke næringsetablering i Asker syd og i Tofte spesielt. Det er satt av arealer til videre næringsvekst i kommuneplanens arealdel som vil bli ferdigstilt i 2023.

2.7.1. Silva Green Fuel forbereder fullskala biodrivstoffproduksjon på Tofte
Silva Green Fuel DA, Statkraft og Södra, har tro på en fremtid for Tofte som et teknologisenter for avansert biodrivstoff. Testingen i demoanlegget går som planlagt og en investeringsbeslutning om et fullskala produksjonsanlegg kan komme i 2024. Demoanlegget sysselsetter om lag 90 personer i dag.

Tilveksten av biomasse i Norge er i dag langt større enn avirkningen. Å benytte denne naturressursen til produksjon av fornybart drivstoff og bidra til lokal verdiskaping, vil være et bærekraftig og viktig bidrag for å avkarbonisere transportsektoren. Som et ledd i å forberede et fullskalaanlegg søkte Silva Green Fuel DA etter 16 nye medarbeidere før jul i fjor. Anlegget er det eneste i sitt slag i verden, og ligger på Tofte. En fullskala fabrikk på Tofte vil antakelig få ca. 160-170 arbeidsplasser totalt

2.7.2. Tofte næringspark og nærliggende næringsparker i Asker syd

I næringsparken i Tofte tilbys det leie av næringslokaler og tomter til bedrifter som ønsker å satse grønt.¹³ Silva Green Fuel DA jobber med oppstart av testanlegg for produksjon av biodrivstoff, og utgjør sammen med Statkraft Biomasse hovedtyngden i en klynge av industri og annen næringsvirksomhet. Det er i tillegg et bredt spekter av bedrifter som har tilhold i næringsparken, fra maritim virksomhet, bygg, anlegg og elektro til kunst, design og selskapslokaler.¹⁴

Næringsparken jobber for å sikre at aktiviteten som planlegges på Tofte skal komme innbyggerne til gode gjennom økt verdiskapning og positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. Biodrivstoffproduksjon vil kreve både bemanning og eksterne tjenester, og denne aktiviteten vil i fremtiden gi inspirasjon og levevilkår til mange andre bedrifter og danne grunnlaget for videre utvikling av en bærekraftig næringspark. All aktivitet på industritomten er organisert gjennom Statkraft Tofte AS. Formålet med selskapet er å videreutvikle tomten og legge til rette for ny aktivitet og arbeidsplasser.

På Tofte tilbys næringslokaler og tomter med:

- Strategisk beliggenhet med umiddelbar nærhet til havnefasiliteter
- Klyngesamarbeid med både ferske og veletablerte næringsaktører
- Søkelys på grønn næringsutvikling
- Unikt fagmiljø med søkelys på grønn konkurransekraft
- Fleksible løsninger for ulike behov

Tofte Næringspark omfattes av tilskuddsordning for organisert nærings- og stedsutvikling som finansieres av Asker kommune og der gründere i Tofte Næringspark har mulighet til å søke husleiestøtte etter gitte regler.

Asker syd har flere næringsparker, der Røyken næringspark med ca. 750 arbeidsplasser og rundt tre mrd. i samlet omsetning er den største. Røyken næringspark skal utvikles videre med pågående felt D samt nye arealer langs E134 i retning Sætre. I denne sammenheng kan også næringsparkene i Holmsbu, Klokkestua og på Verket nevnes som mulige vekstområder i årene fremover.

2.7.3. Lindum/Oredalen – håndtering av spesialavfall

Lindumkonsernet har virksomhet over store deler av Østlandsområdet rundt Oslofjorden og på Vestlandet og Sørlandet. Lindum/Oredalen har et større anlegg på Tofte. Bedriften har søkelys på å utnytte alle ressursene i avfallet. Avfallshåndtering

¹³ I 2019 var det 50 virksomheter med over 100 ansatte i de gamle bygningene og i marinaen.

¹⁴ Statkraft Tofte og flere av bedriftene i næringsparken er medlemmer av nettverket NCCE (tidligere NoWaste!), en bedriftsklynge som jobber for grønn næringsutvikling og en sirkulær økonomi. Klyngen har hovedkontor i Asker og er basert i Viken, Vestfold og Telemark, og jobber med å gi regionen og bedriftene her økt konkurransekraft og flere grønne arbeidsplasser.

handler ikke kun om å bli kvitt et problem, men om å finne løsninger der ressursene i avfallet utnyttes. Bevisstheten rundt avfall og avfallshåndtering er økende.¹⁵

Oljeforurensede masser blir behandlet biologisk ved naturens egne bakterieflora som bryter ned forurensningen. Massene tilføres strukturmateriale og legges så til modning. Når forurensningsgraden er tilstrekkelig redusert, blir massene forsvarlig lagret på godkjente deponier, uten fare for utslipp. Deponier har en plass i den sirkulære økonomien og er bygget opp med bunntetting og membraner som sørger for at sivevann blir tatt hånd om på en forsvarlig måte på det lokale renseanlegget.¹⁶

2.7.4. MS Donna – landbasert akvakulturanlegg i Tofte

MS Donna er i gang med et forprosjekt knyttet til et sirkulært landbasert akvakulturanlegg og tilhørende produksjonsanlegg på Tofte. Akvakulturanlegget er ment for kongekrabbe, men er også aktuelt med andre skalldyr og skjell som stillehavsøsters. Anlegget er tenkt sirkulært med bruk av fornybar energi (lokal overskuddsvarme) og rensing og gjenvinning av sjøvann fra Oslofjorden. Det skal i stor grad benyttes krabbeskall (marint avfall) fra egen produksjon og fra industrien. Oppskalering av produksjonen av kraft/buljong som i dag gjøres hos Asker Produkt. Ønsket etablering er nære sjøen og nære tilgang på overskuddsvarme. Forventet antall arbeidsplasser er rundt 10.

2.7.5. Marine Pro – miljøvennlig grønn marina på Tofte

Nylig signerte Vollen Marina en avtale med Marine Pro om å ta i bruk skrogmatter som eliminerer behovet for å påføre bunnstoff på mindre båter. Vollen og Leangbukta blir de første båthavnene som tester ut Slemmestad-selskapets utleietjeneste for skrogmatter. Selskapet har en intensjonsavtale med Grundvik Marina, med ideen om å etablere en Miljøvennlig Grønn Marina og kanskje Bunnstofffri Marina som det er noen av i Sverige. Selskapet vurderer om de kan etablere produksjon/sammenstilling av skrogvaskeanlegg i lokaler på Tofte.

2.7.6. Campus Tofte

Campus Tofte er eid av Hurum Energi, Å-Energi og Vardar har hovedkontor på Tofte. Selskapet har som målsetning å utvikle konkurransedyktig og lønnsom virksomhet og skape nye arbeidsplasser i Asker syd. Selskapet vurderer samarbeid med andre lokale aktører slik at det i fellesskap skapes nye arbeidsplasser. Campus Tofte har sett på muligheter bl.a. innen EL-billading og solenergi. Det er et ønske å bygge opp aktivitet som kan rette seg mot innbyggerne, næringslivet og kommunal virksomhet i Asker kommune. Innenfor digitalisering er det et mål å kunne benytte, samt eventuelt videreutvikle, teknologien og kompetansen som Hurum Energi har fra vannmåling i Smart Liv.

¹⁵ Lindum tar imot og behandler store mengder lettere og oljeforurensede masser hvert år. Det er krav om å ta ut prøver av grunnen for å sikre en forsvarlig håndtering av massene. Disse kravene er satt av myndighetene. Forurensede og lettere forurensede masser kan eksempelvis komme fra nedlagte bensinstasjoner, skytebaner, havbunnen eller andre industriområder.

¹⁶ Lindum håndterer til sammen 1.000.000 tonn forurensede masser pr. år.

2.8. *Mulighetskartlegging for kystbaserte næringer i Oslofjorden*

Vista Analyse og Norsk institutt for vannforskning (NIVA) gjennomfører et prosjekt med navn «Mulighetskartlegging for kystbaserte næringer i Oslofjorden» på oppdrag fra Viken fylkeskommune. Formålet er å kartlegge naturgitte næringsmuligheter innenfor marin sektor langs Vikens kyststrekning samt se på hvilke muligheter havet lang Vikens kyststrekning gir.

Prosjektet vil være et viktig virkemiddel og et grunnlag for å skape økt vekst innenfor marine og maritime næringer i Viken fylkeskommune og tilhørende kommuner. Som en del av prosjektet er det gjennomført intervjuer med Asker kommune samt Asker Næringsforening. Konklusjonen er at både marine og maritime næringer har et interessant potensial.¹⁷

2.9. *Aktiviteter i regi av Asker Næringsforening*

Asker Næringsforening arbeider med å få på plass en ny organisering av Tofte Handelsstand som skal inkludere flere bedrifter i Tofte.¹⁸ Asker Næringsforening har startet verdiskapningsprogram for bedrifter i området. Prosjektet startet først med i Holmsbu sammen med deler av landbruket i Asker og vil også gjennomføres med bedrifter fra området Sætre. Prosjektet ledes av selskapet Nyli AS i samarbeid med Asker Næringsforening. Det finansieres med BIO midler fra Viken Fylkeskommune.

Asker Næringsforening ser en sterk økning av camping- og bobilturisme. Dette er samtidig som det foregår et generasjonsskifte på bruken av og eierskap til fritidsboliger. Den nye generasjonen reiser mer for aktivitet og opplevelser, og kjøper mer utstyr. turister. Det er viktig for mange bedrifter å posisjonere seg i et marked hvor omstilling kan være avgjørende for å lykkes. Det er derfor viktig at lokalt næringsdrivende synliggjør seg, samt blir kjent med nye målgrupper og deres handlemønstre. Samtidig må bedriftene jobbe mot innbyggere på nye måter.

Tilsvarende kompetansehevingsprogram vil i løpet av 2023 være gjennomført i områdene Holmsbu, Tofte og Sætre. I 2024 vil det starte et nytt prosjekt med mål om å samle disse sentrene i et felles prosjekt, samtidig som det grunnleggende programmet gjennomføres i tilknytning til andre lokalsentre nordover i Asker kommune. I løpet av 2024/2025 er målsettingen å gjennomføre en samling av alle bedrifter i Asker som har gjennomgått programmet for å utvikle handel, service og reiseliv i Asker kommune

2.10. *Endringer i ny kommuneplan som kan påvirke næringslivet på Tofte*

I forslag til kommuneplanens arealdel for Asker kommune 2023-2035 er mesteparten av planområdet avsatt til næringsvirksomhet.¹⁹ Arealer i sjøen er avsatt til bruk og vern av sjø og vassdrag, samt til farled. Sør for næringsområdet er områder på land

¹⁷ Rapporten ble levert til Viken fylkeskommune fredag 31. mars.

¹⁸ Tidligere har Hurum Næringsråd administrert sentrumsforeningen under navnet Tofte Handelsstand.

¹⁹ Ny kommuneplan legger opp til 6,6 km² areal til næringsformål, noe som representerer en økning på 1.0 km² i forhold til dagens kommuneplaner.

avsatt til sentrumsformål, LNFR-områder og småbåthavn. Ny kommuneplan er mer detaljert enn gjeldende plan. Byggegrense mot sjø er konsekvent lagt 100 meter fra strandlinjen. Kyststien er regulert på vestsiden av industriområdet. De eldre industribyggene er lagt i hensynsone for kulturmiljø. Forslaget til kommuneplan stiller krav om reguleringsplan.²⁰

Det er et sterkt behov for å etablere nye arbeidsplasser sør i kommunen, av hensyn til lokalmiljø og stedsutvikling, og av hensyn til transportsituasjonen med etablering av kortreiste arbeidsplasser og motstrøms pendling. Ny kommuneplan vektlegger derfor satsing på Tofte. Alle næringsområder i kommuneplanen er inndelt etter ABC-prinsippet, noe som innebærer at lokalisering skal ses i sammenheng med transportbehovet.²¹ Feltene representerer en verdifull arealreserve for næringsutvikling, med tilgang til havn og fylkesveinettet. Disse næringsfeltene styrker en utvikling hvor rett virksomhet etableres på rett sted. I tillegg er det avsatt næringsområder hvor det tillates å tilrettelegge for reiseliv, som hotell og servering og annen næringsvirksomhet.

Kommunen er delt inn i to transportsoner, nord og sør for «nullvekstlinjen for personbiltrafikk». Nord for nullvekstlinjen forutsettes det at næringsplassvekst ikke forårsaker vekst i personbiltrafikken. Sør for nullvekstlinjen, herunder for Tofte, stilles det ikke tilsvarende krav.

2.11. Pågående og kommende reguleringsplaner

2.11.1 Områdeplan Tofte sentrum nord, Tofte industriområde Statkraft
Planen legger til rette for etablering og utvikling av industri og næringsvirksomhet på den gamle industritomten nord for Tofte sentrum.²² Planen inneholder også ca. 180 nye boliger, friområder og småbåthavn. Planen er sentrert rundt Statkraft sin satsing på bærekraftig grønn industri med produksjon av avansert biodrivstoff på Tofte. Statkraft skal være verdensledende på produksjon av andregenerasjons biodrivstoff. Dette er en høyteknologisk satsning som skal bidra til å skape et miljø for bærekraftig industri og næring på Tofte.

I ringvirkningsanalysen for områdeplanen angis det at anlegget for avansert biodrivstoff vil kunne gi et betydelig antall arbeidsplasser, alt ettersom hvor mange produksjonslinjer som etableres. Videre anslås det at produksjonen av avansert biodrivstoff kan føre til mellom 17 og 24 ytterligere indirekte arbeidsplasser i Hurum. Ringvirkningsanalysen fremholder at det kan oppstå ytterlige ringvirkninger av denne

²⁰ [Ny kommuneplan for Asker kommune 2022 - 2034 | Asker kommune](#)

²¹ Det er B-områder (feltnavn NB1 og 2) som foreslås lokalisert på Tofte med god tilgang til hovedveinettet. Felt NB1 (27 daa i areal) ligger i direkte tilknytning til Tofte sentrum. Felt NB2 (900 daa i areal) består av både industriområdet Statkraft og tiliggende areal er lagt inn for å sikre en helhetlig tettstedsutvikling på Tofte.

²² Planen omfatter 180 000m² brutto BRA industri, ca. 60 000m² næring, samt ca. 5 000m² utadrettet virksomhet i form av servering, forretning, m.m.

etableringen på tofte, blant annet har flere forskningsmiljøer vist interesse for å etablere seg i nærheten av produksjonsanlegget.²³

2.11.2. Tofte Strand og Marmorveien

Området legger til rette for bolig, forretning, hotell, galleri og bevertning. I tillegg kommer kyst-/formidlings-sti, utfartsparkering, museum, gjestehavn og molo med faste plasser. I planen for Tofte Strand foreslås det at Hurum brygge opparbeides med boligbebyggelse, næring, hotellvirksomhet som knyttet sammen rundt et felles torg sammen med annen maritime funksjoner. Ny molo skal etableres med faste båtplasser og slipp.

Marmorveien skal gjennom en omregulering til en permanent plassering for polarskuta Maud i et eget museumsbygg hvor havneområdet rundt museumsområdet ønskes utvikles til et museums- og kultursenter sammen med boligutvikling og utfartsparkering for Kyst/formidlings-sti og gjestehavn for tilreisende.

2.12. Pågående arbeid/fremtidige planer for å utvikle Tofte

Området TO 5-7 på Sagene er i boligbyggeprogrammet som følger av ny Kommuneplanens arealdel 2023-2035 oppført med et samlet boligtall på 400 for perioden 2027-2040. Dette vil sikre boligutvikling i sammenheng med lokal næringsvirksomhet på Tofte.

Andre fremtidige planer inkluderer utvikling av næringsarealet til Statskog Glomma AS (NB2) nord for Områderegeringsplan for Tofte og utvidelse av næringsarealet industriområde Kana (Maxbo) - (NB1) som ligger om lag 8 km fra Tofte Sentrum.

2.13. Samferdselsplanlegging og parkering i Tofte/Asker syd

Temaplan for samferdsel og mobilitet er under arbeid.²⁴ I kunnskapsgrunnlaget jobber det med å samle informasjon og oversikt over eksisterende tilbud og behov.

2.13.1. Innfarts- og utfartsparkering

Innfartsparkering er et viktig grep for å øke andel kollektivreisende. Det er viktig her å både se på hvor mange parkeringsplasser det er behov for, samt hvor innfartsparkeringene bør lokaliseres. Når det gjelder utfartsparkeringene er det viktig å vurdere behov for å tilrettelegge for renovasjon, toalett, sykkelstativ og tilgangspunkt for padling. Samarbeid med grunneiere/næring er vesentlig.

I Plan for friluftslivets ferdselsårer vil det bli vektlagt å merke fra bussholdeplasser og opp til start turstier/utfartsområder/strender etc. God skilting til friluftslivsområder vektlegges. Etablering av båtplasser krever opplag og parkering. Flere hytter krever ofte flere båtplasser.

²³ Se også Silva Green Fuel DA sine egne anslag om antall arbeidsplasser dersom det bygges et fullskala anlegg i Tofte.

²⁴ Planen skal er planlagt førstegangsbehandlet i Formannskapet 20.06.23.

Preisserstranda/Sandbukta står øverst på listen av de friluftsområdene som ligger langs Asker-kysten klassifisert med aller høyest verdi og her arbeides det med løsninger for parkering, toaletter og servicefunksjoner. Det er også behov for å se på utfartsparkering i forbindelse med Sagene- utbyggingen. Filtvet kyststi og Holmsbu er også på listen over områder som det drøftes utbedringer knyttet til.

2.13.2. Kollektivtilbud i Asker syd

Buss- og båt-tilbudet i kommunen, finansieres av Ruter kollektivselskap, som igjen er heleid av Oslo og Viken fylkeskommune (Fra 2024 Akershus fylkeskommune). Ruter planlegger, samordner, bestiller og markedsfører kollektivtrafikken i Asker. All transport utføres av ulike operatørselskaper som kjører på kontrakt for Ruter. Asker kommune har ansvaret for brygger og bussholdeplasser på det kommunale veinettet. For skoletrafikken er det ofte et delt ansvar og samarbeid mellom kommunen og fylket. I tilbudet ellers, er Asker kommune i dialog med Ruter, knyttet til alle ansvarsområdene til Ruter. Partene har jevnlig dialog. f.eks. gjennom samarbeid om løsning med ny brygge på Slemmestad, som etter planen skal stå ferdig i 2024.

Da Ruter la om rutetilbudet i 2020, var Asker kommune delaktig i å få på plass rute 260 Hyggen – Slemmestad – Asker sentrum, som var den første direktelinjen fra mange steder i gamle Røyken kommune til Asker sentrum. Den er foreløpig bare en rushtidsrute, men kommunen søker å påvirke til at dette er en rute å satse på, av hensyn til videre utvikling av Slemmestad og denne korridoren som i dag mangler et direktetilbud til Asker sentrum.

Etter koronapandemien har Ruter hatt en betydelig inntektssvikt, og mener det ikke er mulig å øke tilbudet. For å få et bedre tilbud må, ifølge Ruter, Viken (Akershus) fylkeskommune og Oslo øke bevilgning til Ruter, Asker kommune må tilby seg å delfinansiere tilbud, flere må reise kollektivt, slik at inntektene til Ruter øker eller det må gjøres en omprioritering eller redusere tilbud et annet sted.

2.14. *E134 Oslofjordforbindelsen og E134 Dagslett til E18 i Lier (Viker-alternativet)*

I proposisjonen som lå til grunn for byggingen av Oslofjordforbindelsen, lå det som en forutsetning at strekningen skulle bygges ut i takt med trafikkutviklingen. Byggingen ble derfor planlagt gjennomført i to byggetrinn. Første byggetrinn av Oslofjordtunnelen ble åpnet i 2000. Første driftsår var årsgjennsnittet (ÅDT) 3930 kjøretøy. I 2021 hadde trafikken økt til 9000 kjøretøy ÅDT.

Oslofjordforbindelsen er stengt 10 % av tiden. Dette skaper stor usikkerhet for brukere og næringsliv. Ifølge Statens vegvesen vil oppetiden økes fra dagens 90 til 99 % når det andre tunnellopet står ferdig. Oslofjordforbindelsen trinn 2 står øverst på Statens vegvesens «20-punkts liste» over de høyest prioriterte veiprosjekter i landet. Statens vegvesen jobber med å forberede anlegget. Eiendommer innløses, mottak av steinmasser forberedes. Asker kommune har regulert mottak for steinmasser på Storsand.

Prosjektet skulle etter planen stått ferdig etter ca. 2028/29. Anleggsstart ble utsatt etter budsjettbehandlingen i Stortinget i 2022. Det er ikke budsjettmidler i 2023, og prosjektet utsettes antakelig i minst to år.

2.15. E134 Dagslett til E18 i Lier

E134 går gjennom tettbebyggelsen i Asker og Lier. Dagens to-felts vei er bygget for 12.500 kjøretøy ÅDT. I dag går det over 20.000 biler på veien hver dag, tett på fotgjengere og bolighus.²⁵ Kommunedelplan for E134, strekningen Dagslett til E18 ble vedtatt i Lier og Asker kommuner i fjor høst. Viker alternativet ble vedtatt, som er en lang tunnel fra Daueruddalen nesten frem til E18 i Lier. Imidlertid ble også planleggingsbudsjettet til Statens vegvesen redusert i fjor. Vegvesenet orienterte kommunene om status i reguleringsarbeidet tidligere i vinter, med klar beskjed om forsinkelser. Per nå er det usikkert om Statens vegvesen får midler i 2023 til å forsere varslet forsinkelse.

2.16. Andre kommunale prosjekter og infrastrukturentak

Det pågår et arbeid med å utrede havn og fremtidig anløpssted for hurtigbåt, sommerbåt og frakt av råvarer til ny industrivirksomhet. Viktig offentlig infrastruktur som ny brannstasjon, innbyggertorg og rehabilitering av samfunnshuset er gjennomført eller under arbeid. Asker syd har også fått en stor ny arbeidsplass gjennom åpningen av nytt sykehjem med over 120 arbeidsplasser på Filtvet.

2.17. Innbyggermedvirkning og medborgerskap i Tofte

Tofte innbyggertorg bidrar til at innbyggerne i Asker syd aldri har hatt kortere vei til førstelinjetjeneste i kommunen. Dette verdsettes høyt i lokalsamfunnet. Innbyggertorget bidrar som positiv møteplass og informasjonssenter for innbyggere, lag, foreninger, næringsliv og andre kommunale virksomheter. Tofte innbyggertorg åpnet sine dører 02.01.2020 og var det første innbyggertorget som åpnet etter kommunesammenslåingen. Torget fungerer som bindeledd og møteplass mellom ulike aktører, både private og offentlige og de ansatte med lokal tilhørighet, engasjement og kunnskap er viktig.

Innbyggertorget er blant annet i tett dialog med Hurum bo -og omsorgssenter, Tofte Fremad idrettsforening, Tofte vel, Statkraft i tillegg til mange andre aktører (privat og næring). Dette gir god oversikt og virker positivt inn på frivillighetsarbeid og tettstedsengasjement. En god tettstedsutvikling er i tillegg til fagfolk og politikere avhengig av ildsjeler og engasjerte innbyggere. Tofte lokalsamfunnutvalg er i denne gruppen, og har hatt og har en viktig rolle i nærmiljøet. Lokalsamfunnsutvalget har hatt samarbeid med Statkraft og andre deler av kommunen i utviklingen av Tofte.

²⁵ Det har inntruffet 41 personskadeulykker, med 56 personskader, hvorav syv hardt skadde, på strekningen de siste 10 år. På flere strekninger er E134 derfor skiltet med 40 km/t.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Bærekraftige og inkluderende tettsteder med et økonomisk lønnsomt næringsliv er relevant for alle de tre bærekrafts dimensjonene; sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Innbyggermedvirkning og samskaping i utviklingen av eget lokalmiljø gir eierskap og en følelse av tilhørighet. Lokalsamfunnsutvalget, næringslivet, lag og foreninger på Tofte er aktivt med i den utviklingen som nå skjer i denne delen av kommunen.

Lokale arbeidsplasser er viktig for den enkelte innbygger, men også viktig for en økonomisk bærekraftig kommune. Det skaper trivsel, aktivitet, tiltrekker seg ulike kompetanse og nye innbyggere så vel som andre næringsaktører. I tillegg skaper lokale arbeidsplasser mindre behov for utpendling og reduserer bruk av privatbil. Det er dermed en stor miljøgevinst i å etablere lokale arbeidsplasser på Tofte. Miljømessig bærekraft er også viktig gjennom vern av lokale kulturminner og naturskatter. Balanse mellom vekst og vern er sentralt i kommuneplanens arealdel som er under arbeid.

4. Tidligere behandling

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vil innledningsvis gi en honnør til alle gode krefter som sammen arbeider for å videreføre og videreutvikle det flotte lokalsamfunnet Tofte representerer. Tofte er i dag et av kommunens ni lokalsentre med et distinkt særpreg og har et stort potensial for å utvikles videre, både med flere innbyggere og flere ulike bedrifter og initiativer.

Kommunestyret har vedtatt en strategisk temaplan for næring som har til hensikt å identifisere muligheter, utfordringer og nye strategier for en bærekraftig næringsutvikling, økt verdiskapning og flere nye lokale arbeidsplasser i hele kommunen. Næringsplanen ser kommunen som en helhet, opp mot regionale, nasjonale og internasjonale partnere, incentiver, rammebetingelser og nye markeder. Det er viktige å forstå, planlegge og utvikle en bærekraftig næringsutvikling i en slik helhetlig kontekst.

Denne sakens fyldige gjennomgang av aktiviteter knyttet til tettstedsutvikling og næringsutvikling i Tofte/Asker syd viser at det er en stor satsing på denne delen av kommunen og mange tiltak som bygger opp under lokal arbeidsplassvekst, nye boliger, opplevelsesnæringer og næringsvekst innen ulike spennende bransjer. Asker kommune vil gjennom de tiltak som her er listet opp fortsette å utvikle Tofteområdet, til det beste for de som bor der i dag og for fremtidige innbyggere, besøkende og næringsetableringer.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.